

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Ekonomická fakulta

Katedra řízení

Studijní program: B 6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Obchodní podnikání

**Srovnání úrovně pojistného trhu v ČR a ve
vybraných zemích EU**

Vedoucí bakalářské práce:

Dr. Ing. Dagmar Škodová Parmová

Autor:

Jitka Kablásková

2007

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

„Srovnání úrovně pojistného trhu v ČR a ve vybraných zemích EU“

vypracovala samostatně na základě vlastních zjištění a materiálů, které uvádím v seznamu literatury.

V Českých Budějovicích, 20. března 2007

.....

Podpis

Poděkování

Děkuji touto cestou za spolupráci Dr. Ing. Dagmar Škodové Parmové, za poskytnuté konzultace, odbornou pomoc a za rady při zpracování závěrečné bakalářské práce.

OBSAH

I.	Úvod.....	2
	1. Literární rešerše.....	3
	1. 1. Historie.....	3
	1. 2. Právní úprava.....	5
	1. 3. Formy pojištění.....	6
	1. 4. Druhy pojištění.....	7
	1. 4. 1. Základní druhy životního pojištění.....	7
	1. 4. 2. Základní druhy neživotního pojištění.....	8
	1. 5. Pojistný trh.....	11
	1. 5. 1. Segmentace pojistného trhu.....	11
	1. 5. 2. Faktory ovlivňující pojistný trh.....	12
	1. 5. 3. Ukazatele úrovně pojistného trhu.....	12
	2. Cíle a metodika.....	15
II.	3. Pojistný trh.....	18
	3. 1. Vývoj národního hospodářství v ČR.....	18
	3. 2. České pojišťovnictví v evropském kontextu.....	19
	4. Investiční životní pojištění.....	33
III.	5. Návrh investičního životního pojištění.....	44
	Závěr.....	47
	Summary.....	49
	Seznam použité literatury.....	50
	Seznam příloh.....	51

I. ÚVOD

Člověk nikdy neví, kdy může přijít událost, která ho nebo jeho blízké může ohrozit ekonomicky či sociálně. I utrpěný psychický šok ze ztráty někoho blízkého může znamenat pracovní neschopnost, která se promítne do jeho finanční situace. Je proto důležité pro budoucnost své i své rodiny mít jistotu, že žádná taková okolnost nezůstane bez existenčního zabezpečení. Abychom těmto tíživým situacím předešli a udrželi si svůj životní standard, slouží právě systém pojišťovacích institucí založených na komerční a sociální bázi.

Bakalářská práce je zaměřena hlavně na problematiku pojistných trhů, jak velké jsou rozdíly mezi ČR a vybranými zeměmi (AT, BE, DE, FR, GB, MT, NL, PL, IT, ES, PT, GR, LU, SE, SK). Proč má životní pojištění v ČR velký nevyužitý potenciál, kde jsou rezervy vůči jiným zemím, proč není význam pojišťovnictví a pojistného trhu v tržní ekonomice ČR doposud dobře oceněn, atd.

Nabízené pojistné produkty životního pojištění v ČR se staly dílčím cílem bakalářské práce. Hlavní pozornost je věnována investičnímu životnímu pojištění.

Životní pojištění není nutné pro každého člověka. A hlavními otázkami tedy jsou pro koho je vhodné, na co se pojistit, jaké pojištění je na co výhodné, za jakých podmínek máme nárok na daňové odpočty, atd. A právě tato složitost pojišťovnictví je základním kamenem pro výzkum pojistných produktů. Protože srovnání všech pojistných produktů by bylo velmi rozsáhlé, jsou srovnávány pojistné produkty investičního životního pojištění vybraných pojišťoven (Uniq, Generali, Česká pojišťovna). Pojišťovny byly vybírány podle zajímavých produktů a také podle předepsaného pojistného v Životním pojištění.

Výsledkem této práce bude návrh nového pojistného produktu investičního životního pojištění.

1. LITERÁRNÍ REŠERŠE

1. 1 Historie

Náznaky pojišťovnictví vznikaly už ve starověkém Egyptě, Babylónii (Chammurapiho zákoník), Indii, antickém Řecku a Římě. První prvky pojištění majetku a pojištění se objevily v otrokářské a feudální společnosti.

V oblasti Středomoří byly užívány tzv. námořní zápůjčky. Roku 1379 byla sepsána první pojistná smlouva. Rozvíjelo se i životní pojištění (od počátku 15. století se objevovaly smlouvy podobné dnešnímu důchodovému pojištění). Od konce 80. let 17. stol. se v Londýně vytvořilo světové centrum námořního pojištění Lloyd's. Na Tower Street v kavárně Edwarda Lloyda se scházeli burzovní makléři, kteří se zabývali pojištěním nákladu na lodi.

Ve střední Evropě ve středověku fungovaly bratrstva (gildy) pro kupce a obchodníky a cechy, které sdružovaly řemeslníky. Měli možnost přispívat pravidelnými příspěvky do společné pokladny, která by se dala nazvat jako dnešní technické rezervy. Na základě těchto příspěvků Gildy a cechy poskytovaly právní a fyzickou ochranu svým členům.

Až ve druhé polovině 19. století byly zakládány vzájemné i akciové pojišťovny hospodářských zvířat a společnosti provozující krupobitní pojištění. Existovaly i některé speciální druhy pojištění, jako např. pojištění odpovědnosti za škodu v důsledku provozování koněspřežné dopravy nebo pojištění proti následkům stávek (z něho se vyvinulo dnešní šomážní pojištění).

Na základě hazardních her a sázek se uskutečňovaly vědecké výzkumy problémů pravděpodobnosti. Rozhodujícím pro životní pojištění se stalo zpracování úmrtnostních tabulek pravděpodobnosti délky lidského života.

V českých zemích a na Slovensku se pojišťovnictví začalo rozvíjet hlavně za Rakouska – Uherska. Vznikaly vzájemné pojišťovací spolky a později i soukromé pojišťovny. V roce 1827 byla v Čechách založena „První česká vzájemná pojišťovna v Praze“. Roku 1830 vznikla na Moravě požární pojišťovna nazvaná „Císařko-královský privilegovaný vzájemný pojišťovací ústav pro Moravu a Slezsko v Brně“. V Bratislavě bylo roku 1857 zřízeno hlavní jednatelství „První maďarské všeobecné pojišťovací společnosti“ se sídlem v Budapešti. Rozvoj průmyslu po roce 1848 přinesl sebou i rozvoj pojišťovnictví (založeno dalších 13 pojišťoven. Po vzniku samostatného Československa

vzniklo devět dalších nových pojišťoven a za první republiky na našem území působilo několik stovek pojišťoven.

Zásadní byl rok 1945 kdy došlo ke znárodnění pojišťoven řízených pojišťovací radou. V další etapě r. 1947 bylo z tehdejších 45 akciových a vzájemných pojišťoven, 421 nemocenských pokladen, okresních požárních pojišťoven a spolků pro vzájemné pojišťování hospodářských zvířat a 268 československých stavů cizozemských pojišťoven a pojišťovacích spolků ustaveno pět pojišťoven – národních podniků – a to pojišťovna Slavie, n.p., Pražská pojišťovna, n.p., První československá pojišťovna, n.p., Pojišťovna Slovan, n.p. a Nemocenská pojišťovna, n.p.. Těchto pět pojišťoven bylo sloučeno s platností od 1. 1. 1948 v Československou pojišťovnu, n.p.. Rok 1948 přerušil na několik desetiletí přirozený tržní vývoj pojišťovnictví. Začalo období působení jedné pojišťovny.

1. 1. 1953 přestala být Československá pojišťovna, n.p. národním podnikem a přeměnila se na státní pojišťovací ústav. Velmi negativní dopad na vývoj pojištění, zejména životního, měla v témže roce provedená měnová reforma. Výsledkem měnové reformy byl nevýhodný kurz přepočtu hodnot životního pojištění, který výrazně poškodil většinu pojištěných a na dlouhá léta otrásl důvěrou pojištěných v tuto formu zajištění jistoty a bezpečí.

V roce 1958 byla do tehdejší Státní pojišťovny začleněna První česká zajišťovací banka a vytvořená Státní pojišťovna, pojišťovací a zajišťovací podnik, Praha. Vytvořením jedné pojišťovny byly dány předpoklady pro vybudování jednotné a jednoduché vnitřní organizační struktury a zjednodušení celého provozu. Tím se výrazně snížily režijní náklady a obecně se rozšířila pojistná ochrana. Pojišťovna začala rozvíjet celospolečenské funkce jako součást jednotného ekonomického a finančního systému státu. (Čejková, Šedová, Čapková, 2001)

1. 1. 1969 byly v souvislosti s federativním uspořádáním státu vytvořeny ze Státní pojišťovny dva samostatné subjekty – Česká státní pojišťovna se sídlem v Praze a Slovenská státní pojišťovna se sídlem v Bratislavě.

V období po roce 1991 nastal rozpad monopolu a od té doby, mohly na území České a Slovenské federativní republiky podnikat v pojišťovnictví i další pojišťovny, založené v právní formě akciové společnosti, státního podniku a družstva. Rozdělením federativního státu k 1. 1. 1993 se vytvořily podmínky pro rozvoj českého pojistného trhu.

Na pojistném trhu se objevily i zahraniční pojišťovací instituce s novými pojistnými produkty evropského standardu, novým know-how, novými přístupy ke klientům a novými úkoly pro rozvoj pojistného trhu. (Čejková, 2002)

1. 2 Právní úprava

Zásadní harmonizace českého pojistného práva s legislativou Evropské unie bylo dosaženo v roce 2004 vydáním čtyř zákonů k pojištění a pojišťovnictví. Teprve dne 1. 1. 2005 nabyly účinnosti tyto dva zákony:

- zákon č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě;
- zákon č. 38/2004 Sb., o pojišťovacích zprostředkovatelích a likvidátorech pojistných událostí.

V roce 2005 pokračovala implementace dalších právních aktů EU. Byl vydán zákon č. 377/2005 Sb., o doplňkovém dohledu nad bankami, spořitelními a úvěrními družstvy, institucemi elektronických peněz, pojišťovnami a obchodníky s cennými papíry ve finančních konglomerátech a o změně některých dalších zákonů (zákon o finančních konglomerátech), s účinností od 29. 9. 2005 (s plnou účinností od 30. 9. 2006).

Pro pojišťovnictví bylo významné rovněž vydání zákona č. 411/2005 Sb., kterým se mění zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 247/2000 Sb., o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

Změna zákona o provozu na pozemních komunikacích je radikální změnou, jejímž cílem je snížit počet dopravních nehod a úmrtí na českých silnicích.

Zákon č. 57/2006 Sb., o změně zákonů v souvislosti se sjednocením dohledu nad finančním trhem. Od data účinnosti tohoto zákona, tj. od 1. 4. 2006, je dohled integrován do České národní banky (ČNB). ČNB se stala jediným subjektem vykonávajícím dohled nad osobami působícími na finančním trhu. Má povinnost provádět analýzy vývoje finančního systému, pečovat o bezpečné fungování a rozvoj finančního trhu v České republice a přispívat ke stabilitě finančního systému jako celku. Pokud jde o pojišťovnictví, převzala tak ČNB agendu Úřadu státního dozoru v pojišťovnictví a penzijním připojištění, který působil v rámci Ministerstva financí ČR.

V rámci organizační struktury ČNB existují z hlediska integrovaného dohledu tři sekce:

- sekce bankovního dohledu;
- sekce regulace a dohledu nad pojišťovnami;
- sekce regulace a dohledu nad kapitálovým trhem.

V zákoně č. 39/2004 Sb., o pojišťovnictví, §2 písm. e) je definována pojišťovací činnost jako: - uzavírání pojistných smluv pojišťovnou podle zvláštního právního předpisu, správa pojištění a poskytování plnění z pojistných smluv, poskytování asistenčních služeb a zpracování osobních údajů s těmito činnostmi souvisejících. Součástí pojišťovací činnosti je nakládání s aktivy, jejichž zdrojem jsou technické rezervy pojišťovny (dále jen "finanční umístění"), uzavírání smluv pojišťovnou se zajišťovny o zajištění závazků pojišťovny vyplývajících z uzavřených pojistných smluv (pasivní zajištění) a činnost směřující k předcházení vzniku škod a zmírňování jejich následků (zábranná činnost).

Pod písm. h) jsou obsaženy činnosti související s pojišťovací činností, a to zprostředkovatelská činnost, poradenská činnost a šetření pojistných událostí prováděné na základě smlouvy s pojišťovnou a další činnosti se souhlasem ČNB. Výčet činností souvisejících s pojišťovací činností není taxativní, neboť zákon umožňuje, aby se souhlasem ČNB byly mezi ně zařazeny i další činnosti.

Pojišťovací činnost může provozovat pojišťovna se sídlem na území České republiky, pokud byla založena jako akciová společnost nebo družstvo, stanoví-li tak zvláštní předpis, také jiná právnická osoba (§ 3 odstavec 2). Provozovat pojišťovací činnost na území ČR může rovněž pojišťovna se sídlem v zahraničí, a to prostřednictvím své organizační složky.

1. 2. 1 Hlavní činnosti státního dozoru v pojišťovnictví

- udělování povolení k činnosti (koncese) pojišťovacím subjektům;
- průběžná kontrola platební schopnosti a pojistně technických dokladů – dozorčí orgán mateřské země odpovídá za solventnost pojišťoven;
- možnost přenášení pojistných kmenů z jedné pojišťovny do druhé – je třeba dodržovat podmínky stanovené dozorčím orgánem;
- dozorčí orgán má povinnost spolupracovat i s dozorčími orgány jiných zemí.

Při výkonu státního dozoru spolupracuje zpravidla ČNB s mezinárodními organizacemi, s orgány státního dozoru jiných států, s ústředními správními orgány a organizacemi působícími v oblasti pojišťovnictví.

1. 3 Formy pojištění (Voženílek, Chlaň, 2003), (Vávrová, Doložilková, Stuchlík, 2001)

Podle právní skutečnosti, na jejímž základě pojištění vzniklo a i nadále existuje, rozeznáváme tyto formy pojištění:

- 1) Pojištění smluvní, vzniká na základě smlouvy a dále se dělí na:
 - a) pojištění smluvní dobrovolné – uzavření smlouvy a další trvání pojištění je ponecháno na vlastním rozhodnutí účastníků.

- b) pojištění povinné - uzavření smlouvy a další trvání pojištění je uloženo právním předpisem a je omezeno rozhodováním pojištěného.
- 2) Pojištění zákonné, vzniká a trvá na základě skutečnosti stanovené právním předpisem a vzniká tedy automaticky ze zákona, jestliže k takovéto skutečnosti dojde. Není omezeno rozhodováním pojištěného.

1. 4 Druhy pojištění (Občanský zákoník § 790)

Pojistit lze zejména:

- a) fyzickou osobu pro případ jejího tělesného poškození, smrti, dožití určitého věku nebo pro případ jiné pojistné události (pojištění osob);
- b) majetek pro případ jeho poškození, zničení, ztráty, odcizení nebo jiných škod, které na něm vzniknou (pojištění majetku);
- c) odpovědnost za škodu vzniklou na životě a zdraví nebo na věci, popřípadě odpovědnost za jinou majetkovou škodu (pojištění odpovědnosti za škodu).

1. 4. 1 Základní druhy životního pojištění

- 1) Pojištění pro případ smrti
 - a) dočasné – pojištění čistě rizikové tzn., že se zde nevytváří žádná rezerva pojistného. Pojistná částka je vyplacena pouze v případě smrti pojištěného, pokud k ní dojde v průběhu pojistné doby.
 - b) trvalé – nazývá se doživotním pojištěním. Pojistná částka je vyplacena vždy a musí se proto vytvořit rezerva. Po ukončení placení zůstává v platnosti až do smrti pojištěného a poté je vyplacena osobě předem určené pojistníkem a uvedené v pojistné smlouvě. Účelem výplaty pojistného plnění je zabezpečení pozůstalých.
- 2) Pojištění pro případ dožití - při dožití dne sjednaného v pojistné smlouvě obdrží pojištěný pojistné plnění ve výši sjednané pojistné částky.
- 3) Důchodové pojištění - při dožití sjednaného věku dochází buď k jednorázové výplatě nebo k výplatě pravidelných důchodových splátek. Základem důchodového pojištění je vždy sjednání tzv. základního důchodu. K základnímu důchodu může být sjednán i důchod dočasný, který je vyplácen v případě přiznání plné invalidity pojištěného. Dočasný důchod se vyplácí po celou dobu plné invalidity a končí buď ukončením plné invalidity nebo vznikem nároku na výplatu základního důchodu. Dále může být sjednán důchod pro pozůstalé, který slouží pro zajištění příjmů

pozůstalých v případě smrti pojištěného, a to až k úmrtí dojde v době placení pojistného nebo již v době výplaty základního důchodu.

- 4) Věnové (termínové, studijní, stipendijní) pojištění (Vávrová, Doložilková, Stuchlík, 2001) - pojistné plnění se vyplácí při dožití sjednaného věku pojištěné osoby. Výplata pojistného plnění může být jednorázová nebo postupná v případě stipendijního pojištění. Protože je toto pojištění určeno k zabezpečení dětí, bývá doplněno o krytí rizika úmrtí rodiče nebo obou rodičů anebo invalidity rodiče.
- 5) Investiční životní pojištění - pro případ smrti a dožití. Výhodou pro pojištěného je možnost volby kam budou jeho prostředky investovány (do investičních podílových fondů s rozdílnou investiční strategií – např. peněžní fondy, dluhopisové fondy, akciové fondy, smíšené fondy). Tím je umožněno vyšší zhodnocení prostředků klienta, ale pochopitelně to také nese riziko, že očekávané výnosy budou nižší než ty, které jsou zaručeny v kapitálovém pojištění (na rozdíl od kapitálového pojištění zde není stanovena technická úroková míra). Je zde však zaručena výplata sjednané pojistné částky pro případ smrti.

Druhy připojištění k životnímu pojištění

- a) Připojištění úrazu – pojištění pro případ smrti následkem úrazu, trvalých následků úrazu a denní dávky při pracovní neschopnosti.
- b) Plná invalidita – plnění spočívá ve zproštění od placení.
- c) Připojištění vážných chorob – nárok na pojistné plnění nastává v případě diagnózy určitých vážných chorob, kterými jsou především rakovina, infarkt myokardu a náhlé cévní mozkové příhody, transplantace životně důležitých orgánů, hluchota, slepota, atd.

1. 4. 2 Základní druhy neživotního pojištění (Vávrová, Doložilková, Stuchlík, 2001)

- 1) Neživotní pojištění osob
 - a) Úrazové pojištění – základem je krytí trvalých následků úrazu a/nebo smrti následkem úrazu. Pojistné plnění mívá obvykle tři složky, které se mohou nabízet jednotlivě nebo v různých kombinacích:
 - plnění za smrt úrazem;
 - plnění za trvalé následky úrazu;
 - plnění za dobu nezbytného léčení.
 - b) Pojištění nemoci

- 2) Majetková pojištění - pojištění majetku zahrnuje krytí rizik, při jejichž realizaci dochází ke škodám na majetku. Lze pojistit věc jednotlivě určenou nebo soubor věcí.

Do majetkových pojištění spadá např. pojištění pro případ:

- poškození nebo zničení věci živelní událostí, vodou z vodovodních zařízení, přerušením provozu apod.;
- odcizení věci vloupáním nebo loupežným přepadením;
- úmyslného poškození nebo zničení věci = vandalismus;
- ušlého zisku či sankcí v důsledku živelní události či havárie;
- různých obchodně finančních rizik (např. nesplacení úvěru).

Pojištění majetku obyvatelstva

- a) Pojištění domácnosti – objektem je soubor zařízení domácnosti.
- b) Pojištění budov (staveb) – kryje rizika živelní, vodovodní, riziko odcizení apod.
- c) Havarijní pojištění – kryje škody na motorových vozidlech.

Pojištění podnikatelských a průmyslových rizik

- a) Živelní pojištění – např. požár, výbuch, blesk, vichřice, krupobití, povodeň, záplava aj.
- b) Technická pojištění
 - Strojní pojištění – kryje rizika havárie strojů.
 - Pojištění montážních rizik – kryje všechna rizika spojená s montáží strojů.
 - Pojištění stavebních rizik – kryje všechna rizika působící škody na stavebních dílech a materiálu po dobu výstavby.
- c) Pojištění přerušování provozu (šomážní pojištění) – kryje finanční újmy, které vznikají v důsledku přerušování provozu na základě poškození pojištěného majetku živelní událostí.
- d) Pojištění proti odcizení – kryje majetek pro případ odcizení, poškození nebo zničení majetku jednáním pachatele, které směřovalo ke krádeži vloupáním nebo loupežným přepadením. Pojistné bývá diferencováno podle úrovně zabezpečovacích opatření, kterými je majetek chráněn.
- e) Dopravní pojištění (pojištění přepravy, kargopojištění) – kryje riziko poškození, zničení, odcizení nebo ztráty věci při vnitrostátní přepravě nebo v zahraničním obchodě.

f) Pojištění úvěru – kryje riziko ztrát v případě nesplacení poskytnutého úvěru.

Pojištění zemědělských rizik

a) Pojištění plodin – kryje majetkové škody na rostlinné produkci. Nejčastěji používané je krupobitní pojištění.

b) Pojištění hospodářských zvířat – kryje škody v souvislosti s uhynutím, utracením nebo nutnou porážkou v důsledku rizika infekční nemoci, živelních rizik, úrazu, neinfekční nemoci.

3) Pojištění odpovědnosti za škodu - kryje rizika související s tím, že pojištěný subjekt může způsobit svou činností škody jinému subjektu, a to škody na majetku, na zdraví a na životě nebo finanční škody, za které poškozenému odpovídá. Pojistnou událostí je vznik povinnosti pojištěného nahradit škodu.

a) Zákonné pojištění odpovědnosti organizace za škodu při pracovním úrazu a nemoci z povolání.

b) Povinné smluvní pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem motorového vozidla („povinné ručení“).

c) Povinná smluvní pojištění odpovědnosti:

- Povinné smluvní pojištění odpovědnosti provozovatelů civilních letadel;
- Povinné smluvní pojištění odpovědnosti za škody vzniklé při výkonu práva myslivosti;
- Povinné smluvní pojištění odpovědnosti za škody vzniklé při výkonu určité profese – sjednání pojištění je podmínkou pro výkon povolání.

d) Smluvní pojištění odpovědnosti

- Pojištění odpovědnosti za škodu občana v běžném občanském životě;
- Pojištění odpovědnosti za škodu občana;
- Pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu povolání;
- Pojištění odpovědnosti za výrobek;
- Pojištění odpovědnosti za škody způsobené podnikáním v zemědělství;
- Pojištění odpovědnosti za škodu na životním prostředí.

3) Pojištění právní ochrany – zahrnuje krytí nákladů pojištěného v souvislosti s právními úkony a nákladů spojených s prosazením právních zájmů pojištěného.

- Pojištění právní ochrany motorového vozidla;
- Pojištění právní ochrany rodiny;
- Pojištění právní ochrany řidiče.

1. 5 Pojistný trh

Pro pojistný trh je charakteristické, že se na něm střetává nabídka a poptávka po pojistné ochraně. Předmětem obchodů na pojistném trhu je pojištění a zajištění. Pokud je pojistný trh solidní a důvěryhodný, je důkazem zdravé a úspěšné ekonomiky.

1. 5. 1 Segmentace pojistného trhu (Čejková, 2002)

Pojistný trh můžeme členit podle více kritérií. Rozhodujícím kritériem je předmět činnosti pojistitele, dalšími mohou být pojistné riziko, předmět pojištění, pojistné produkty, subjekty pojištění, pojistitelé a podobně.

Podle předmětu činnosti pojistitele můžeme rozdělit pojistný trh na dva relativně samostatné segmenty:

- 1) nabídku a poptávku po pojištění a zajištění (tzv. věcný pojistný trh):
 - a) Podle předmětu pojištění a zajištění:
 - Životní pojištění – orientuje se na riziko dožití nebo úmrtí. Základním principem životního pojištění je vyplatit dohodnutou pojistnou sumu v případě, že se pojištěný dožije data konce pojištění, respektive data konkrétně dohodnutého v pojistné smlouvě, anebo při jeho předčasném úmrtí. Mezi životní pojištění se řadí i důchodová pojištění.
 - Neživotní pojištění – jde o všechna pojištění, která nemají charakter životních pojištění. Jedná se hlavně o pojištění majetku, pojištění odpovědnosti za škodu, ale i o pojištění úrazu a nemoci apod. V neživotního pojištění není jisté, zda se po dobu trvání pojištění v případě konkrétní pojistné smlouvy vyskytne pojistná událost a pokud ano, tak kolikrát. Pojistné plnění se tedy poskytne jen v případě, že pojistná událost nastala.
 - b) Podle subjektů ovlivňující pojistný trh:
 - komerční pojišťovny;
 - pojištění a pojistníci;
 - zajistitelé;
 - zprostředkovatelé (pojišťovací agenti, pojišťovací a zajišťovací makléři);
 - dozor v pojišťovnictví;
 - stát;
 - asociace a ostatní.

2) investování dočasně volných peněžních prostředků pojistitele (tzv. investiční pojistný trh):

- bankovní depozita;
- cenné papíry;
- nemovitosti;
- cenné sbírky;
- a jiné nástroje.

Pojistný trh je určitými prvky atypickým trhem, ale platí na něm stejná ekonomická pravidla jako na kterémkoli jiném trhu. Jedna z podstatných odlišností spočívá v tom, že se realizace prodaných služeb (pojištění nebo zajištění) často projeví až po delším období od uzavření obchodu, a někdy se nemusí projevit vůbec. To umožňuje komerčním pojišťovnám poměrně rozsáhlou investiční činnost.

1. 5. 2 Faktory ovlivňující pojistný trh (Vávrová, Doložilková, Stuchlík, 2001)

1) Vnější faktory

- vývoj a objem hrubého domácího produktu (HDP);
- vývoj inflace;
- vývoj nezaměstnanosti;
- počet obyvatel (jejich věková struktura, střední délka života);
- peněžní příjmy obyvatelstva;
- objem a struktura výdajů domácností;
- situace u ostatních segmentů finančního trhu.

2) Vnitřní faktory

- pojišťovací a zajišťovací činnost a jiné související činnosti;
- zájem o pojištění ze strany klientů;
- regulace pojistného trhu dozorem nad pojišťovnictvím;
- zprostředkovatelská činnost zprostředkovatelů pojištění;
- činnost asociace pojišťoven.

1. 5. 3 Ukazatele úrovně pojistného trhu (Čejková, 2002)

Pojistný trh v každé tržní ekonomice má významné postavení se specifickými úkoly, principy a významem. Hodnotit vývoj pojistného trhu není možné bez posouzení vývoje ukazatelů úrovně. Obecně ukazatele úrovně pojistného trhu hodnotí účinnost použitých zdrojů

a vynaložených prostředků. Ukazatelé úrovně pojistného trhu musí být takové, aby byl trh hodnocen komplexně a jednalo se o ukazatele užívané i ve vyspělých ekonomikách.

Jde hlavně o tyto ukazatele:

- 1) předepsané pojistné - v životním a neživotním pojištění
 - pojistné, které je stanoveno na dohodnuté pojistné období. Neuhrazením předepsaného pojistného ve stanovené nebo dohodnuté lhůtě pojištění zaniká a pojišťovna má nárok na dlužné pojistné. Po odpočítání nákladů je základem pro výpočet daně z příjmu pojišťovny. Předpis pojistného je účetní seznam všech položek pojistného, které se v daném časovém rozpětí (účetním období) mají uhradit pojišťovně. Předepsané pojistné je důležitým ukazatelem výkonnosti každé komerční pojišťovny za příslušné období. Podle jeho výše se komerční pojišťovny seřazují na pojistném trhu v daném regionu či státě.
- 2) Pojistné plnění – v životním a neživotním pojištění
 - představuje především peněžité plnění komerční pojišťovny klientovi po vzniku pojistné události na základě pojistné smlouvy. Pojistné plnění je pojišťovnou vypočítaná a poskytnutá část ztráty (v neživotním pojištění) nebo dohodnutá pojistná částka (v životním pojištění). Takovéto pojistné plnění je pojišťovna povinna pojištěnému (nebo poškozenému) poskytnout za pojistnou událost, která splňuje podmínky dohodnuté v pojistné smlouvě nebo podmínky uvedené v zákoně. Pojistné plnění se u neživotních pojištění poskytne jen v případě, že pojistná událost nastala. Naproti tomu u životního pojištění, pojišťovna vyplácí pojistné plnění v každém případě.
- 3) Škodovost – v životním pojištění a neživotním pojištění
 - ukazatel, který vyjadřuje poměr mezi výší poskytnutých pojistných plnění a výší předepsaného či přijatého pojistného. Udává se v procentech. Škodovost by měla být menší než netto pojistné v procentech a rozhodně by neměla dosahovat 100% přijatého pojistného.
- 4) Pojištěnost
 - jedním z nejdůležitějších ukazatelů rozvoje pojistného trhu. Vyjadřuje poměr předepsaného pojistného k hrubému domácímu produktu v běžných cenách. Uvádí se v procentech a v podmínkách tržního hospodářství vyjadřuje kapacitu pojistného trhu. Celková možnost pojišťování na daném pojistném trhu je dána rozsahem pojistného pole. Pojistné pole je soubor majetku, předmětů, osob anebo jiných jevů,

existujících v daném státě nebo teritoriu, který je možno pojistit. Pojištěnost odráží schopnost pojistného trhu obsáhnout dané pojistné pole.

Ostatní ukazatele úrovně pojistného trhu

- Počet komerčních pojišťoven – počet pojišťoven v dané ekonomice může vypovídat nejen o vývoji a vyspělosti daného pojistného trhu, ale také o způsobu jeho regulace.
- Počet zaměstnanců v pojišťovnictví – dává nám základní představu o úrovni daného pojistného trhu z pohledu jeho personálního obsazení. Je třeba brát v potaz i produktivitu a způsob práce zaměstnanců v pojišťovnictví.
- Počet uzavřených pojistných smluv – pojistná smlouva je uzavřena přijetím návrhu na pojištění oběma smluvními stranami, tedy pojistníkem a pojišťovatelem. Tento ukazatel dobře odhaluje nejen úroveň pojistného trhu, ale i efektivnost práce v komerčních pojišťovnách.
- Průměrné pojistné na jednu pojistnou smlouvu – jedná se o průměrné pojistné, které je stanoveno na dohodnuté pojistné období a jež připadá na jednu pojistnou smlouvu.
- Počet vyřízených pojistných událostí – myslí se tím konečný efekt pojištění. Je jedním z důležitých ukazatelů úrovně pojistného trhu.
- Průměrné pojistné plnění na jednu pojistnou událost – vyjadřuje průměrné peněžité nebo naturální plnění komerční pojišťovny na jednu pojistnou událost. Jedná se o plnění na základě pojistné smlouvy.
- Koncentrace pojistného trhu - velmi významný ukazatel úrovně pojistného trhu, který je sledován ve většině vyspělých zemí. Představuje podíl největších komerčních pojišťoven na předepsaném pojistném. Většinou se sleduje 5, 10, 15 největších pojišťoven na daném pojistném trhu.

2. CÍLE A METODIKA

Cílem bakalářské práce je nejprve srovnat pojistný trh v České republice a vybraných zemích Evropské unie. Dalším dílčím cílem je srovnání investičního životního pojištění vybraných pojišťoven v ČR. Závěrečným cílem je návrh nového produktu investičního životního pojištění pro český trh.

První část bakalářské práce je zaměřena na srovnání pojistného trhu v České republice a vybraných zemích Evropské unie hlavně v letech 2004 a 2005. Jedná se o země: Rakousko, Belgie, Německo, Francie, Velká Británie, Malta, Nizozemsko, Polsko, Itálie, Španělsko, Portugalsko, Lucembursko, Švédsko, Řecko a Slovensko. Údaje pro evropský trh pochází především z dat, které shromažďuje Evropský výbor pro pojištění (CEA) – www.cea.assur.org. CEA sbírá, analyzuje a shromažďuje ročně podstatné množství všeobecných, finančních a technických dat týkající se pojištění jejich členů (Česká republika, Belgie, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Holandsko, Irsko, Island, Itálie, Kypr, Lichtenštejnsko, Litva, Lotyšsko, Luxemburg, Maďarsko, Malta, Německo, Norsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Řecko, Slovensko, Slovinsko, Španělsko, Švédsko, Švýcarsko, Turecko, Velká Británie).

Uvedené finanční informace ze zdrojů CEA byly původně v milionech pro každý trh v jejich domácí měně, dále jsou převedeny na eura kurzem vždy k 31. 12. každého roku. Hodnoty očištěné o inflaci jsou vypočítány na základě dat v národní měně, které jsou dále převedené podle míry inflace publikované v Eurostatu (základ 100 je v r. 2005). Hodnoty očištěné o inflaci se převádí k poslednímu dni roku, z důvodu vyrušení rozdílů v kurzech měn. Změny každého trhu jsou vypočítány v národní měně pro hodnoty očištěné o inflaci i hodnoty, které nejsou o inflaci očištěné.

Meziroční změny jsou vypočítané odečtením z celkového součtu zemí, ke kterým nebyly zjištěny informace pro předchozí nebo následující rok. Průměrný růst v čase představuje průměr za minulé meziroční změny. Čísla jsou zaokrouhlena nahoru na tisíce. Finanční ukazatelé jsou v milionech eurech, pokud není uvedeno jinak. Míra růstu uvedená v textu je vždy očištěná o inflaci.

Pro lepší srovnání, v tabulce 1 uvádíme míru nezaměstnanosti za rok 2005 počítanou podle původní metodiky, která byla používána do června r. 2004. Míra nezaměstnanosti je podíl, kde v čitateli je počet nezaměstnaných a ve jmenovateli pracovní síla. Podle toho,

jakým způsobem se počet nezaměstnaných získává, lze v České republice rozlišit dvě metodiky. Původní metodika byla zavedena 1. 1. 1997. Ministerstvo práce vycházelo ze statistik úřadů práce a jako nezaměstnané uvádí ty, kteří splňují podmínky pro zařazení do evidence uchazečů o zaměstnání a na úřadech práce se jako nezaměstnaní zaregistrují. Míra nezaměstnanosti pak vyjadřuje podíl zaregistrovaných nezaměstnaných na celkové pracovní síle (nezaměstnaní MPSV (Ministerstvo práce a sociálních věcí) + zaměstnaní VŠPS (výběrové šetření pracovních sil)). Od roku 2004 zveřejňuje MPSV míru nezaměstnanosti, z důvodu většího sblížení s mezinárodními standardy, podle nové metodiky ILO. Znamená to, že pro výpočet míry nezaměstnanosti jsou za nezaměstnané považováni pouze tzv. dosažitelní uchazeči o zaměstnání a do zaměstnaných jsou zahrnováni i cizinci legálně pracující v ČR. Za nezaměstnané jsou podle definice ILO tedy považovány osoby, jež v referenčním období neměly žádné zaměstnání, neodpracovaly ani jednu hodinu za mzdu nebo odměnu a aktivně hledaly práci, do které by byly schopny nastoupit nejpozději do dvou týdnů. Mezi nezaměstnané náleží i skupina osob, které práci nehledají, protože ji již našly, ale nástup je stanoven na dobu nejpozději do 14 dnů. Míra nezaměstnanosti podle MPSV je zveřejňovaná pod názvem míra registrované nezaměstnanosti. Z přesného počtu uchazečů o zaměstnání – občanů České republiky, kteří jsou v evidencích úřadů práce v okrese jejich bydliště, a z počtu zaměstnaných v národním hospodářství s jediným nebo hlavním pracovním poměrem.

Druhá část bakalářské práce je zaměřená na Investiční životní pojištění (IŽP) vybraných pojišťoven. Většina pojišťoven na našem trhu nabízí podobně stavěné produkty investičního životního pojištění. Pro srovnání produktu IŽP byly ze shromážděných dat vybrány pojišťovny Česká pojišťovna a. s. (ČP), Generali pojišťovna a.s., Uniqa pojišťovna a.s. Všechny tři pojišťovny patří do patnácti největších pojišťoven v České republice (viz. tabulka 11). ČP má největší tržní podíl nejen co se týče životního pojištění (ŽP), ale i celkového předepsaného pojistného. Generali je šestou největší pojišťovnou v celkovém předepsaném pojistném a osmou u životního pojištění. Pojišťovna Uniqa je vybrána hlavně pro její produkt IŽP Finance Life. Pro získání dat byla použita metoda předstíraného nákupu, kdy se potenciální klient snažil získat informace o produktech ŽP a poté se zaměřil na IŽP. Dále byla zkoumána sekundární data: sazebníky a další interní texty, které byly poskytnuty pojišťovnami Generali a Uniqa.

Návrh vlastního produktu je obsažen v další části bakalářské práce. Byl vyhotoven na základě zkoumání, porovnání a zkušeností získaných návštěvou pojišťovacích společností, pojišťovacích zprostředkovatelů a hlavně klientů, kteří mají sjednáno IŽP či jiné ŽP.

II. 3. POJISTNÝ TRH

3.1. Vývoj národního hospodářství v ČR

Jak je možno vyčíst z tabulky 1 v roce 2005 se dostavil očekávaný růst hrubého domácího produktu (HDP), který se ve stálých cenách zvýšil o 6,1 %, což je nejlepší výsledek za posledních deset let. Růst HDP byl nesen především zvýšením vývozu o 10,6 % ve stálých cenách ve srovnání s rokem 2004. Dovoz vzrostl o 4,9 %. Podle propočtů Českého statistického úřadu zahraniční obchod pokrýval devět desetin přírůstku HDP. K uvedené dynamice růstu HDP přispěla kromě jiných faktorů i domácí realizovaná poptávka, jež se ve stálých cenách v roce 2005 zvýšila o 2,3 %.

Tržby v průmyslu reálně vzrostly o 8,1 % a ve stavebnictví o 3,7 %. Ekonomický vývoj byl doprovázen nízkou mírou inflace, měřenou jako průměrná cenová hladina za dvanáct měsíců sledovaného roku proti cenové hladině dvanácti měsíců předchozího roku. V roce 2005 míra inflace činila 1,9 %, přičemž v předchozím roce byla o 0,9 % vyšší. Průměrné reálné mzdy se zvýšily o 3,4 %. Koruna zpevnila vůči EUR i USD. V České republice se vyskytuje setrvale vysoká míra nezaměstnanosti blížící se 8 % v r. 2005 podle metodiky ILO. Fakt, že jsme v tomto ukazateli pod úrovní eurozóny 8,4 %, např. v Německu 8,7 %, nic nemění na tom, že je pro nás tato míra stále vysoká. Nezaměstnanost je u nás strukturální, nikoliv cyklická, a je způsobována neřešenými problémy trhu práce a vzdělávacího systému, zejména jejich přetrvávající nízkou flexibilitou. (Mertlík, 2005).

Problémy ekonomického rozvoje se koncentrovaly do některých dílčích nerovnováh. V roce 2005 sice odpadl problém s deficitem obchodní bilance, neboť saldo bylo plusové, ale znovu nastal deficit běžného účtu platební bilance, a to v rozsahu téměř 62 mld. Kč. Pasivní saldo státního rozpočtu v roce 2005 představovalo 56,3 mld. Kč, což lze považovat za zlepšení oproti minus 93,7 mld. Kč v předchozím roce. (Česká asociace pojišťoven - ČAP, výroční zpráva 2005 – www.cap.cz)

Z uvedených fakt vyplývá, že ekonomické prostředí v České republice bylo pro rozvoj pojišťovnictví relativně příznivé.

Tabulka 1. Vybrané makroekonomické ukazatele v letech 2003 až 2005.

Vybrané makroekonomické ukazatele (v %)	Rok		
	2003	2004	2005
HDP – meziroční změny (stálé ceny)	3,60	4,20	6,10
Průmysl – tržby (stálé ceny)	5,80	9,90	8,10
Míra inflace (meziroční)	0,10	2,80	1,90
Míra registrované nezaměstnanosti	9,90	10,20	9,0*
Saldo státního rozpočtu k HDP (běžné ceny)	-4,20	-3,40	-1,90
Běžný účet platební bilance k HDP (běžné ceny)	-6,20	-6,00	-2,10

Poznámka: * původní metodika

Pramen: Český statistický úřad, červen 2006 – www.czso.cz

3.2. České pojišťovnictví v evropském kontextu

Rok po finanční krizi v roce 2001 je charakteristický relativně nízkou mírou růstu předepsaného pojistného ve všech sledovaných zemích EU, ta se v Evropě pohybovala mezi 1 % až 3 %. Až v roce 2005 stoupla míra růstu v zemích EU na 4,5% a celkové přijaté pojistné dosáhlo 925 bilionů euro. Dosažené přijaté pojistné a míra růstu u sledovaných zemí EU jsou uvedeny v tabulce 2. Dvojciferný růst můžeme pozorovat v mnoha západních zemích jako je Lichtenštejnsko (80,5 %), Portugalsko (25,7 %), Lucembursko (23,1 %), Švédsko (17,2 %) a v Belgii (16,1 %). Jen tři země ukazují pokles na celkovém pojistném Švýcarsko (-4,6 %) a Velká Británie (-0,8 %), tyto země patří mezi ty s nejvíce rozvinutými pojistnými trhy, a Malta (-2,6 %). Velká Británie je s 22,6 % z celkového přijatého pojistného stále vedoucí na Evropském pojistném trhu, následována Francií (17,9 %) a Německem (16,1 %), všechny ostatní trhy mají podíl 5 % a méně.

V České republice bylo v letech 2000 až 2003 tempo růstu celkového předepsaného pojistného vždy vyšší než 10 %, ale v letech 2004 a 2005 bylo nižší než 10 %. Tento vývoj byl způsoben snížením dynamiky růstu u životního pojištění. To znamená, že vzrostl podíl neživotního pojištění na celkovém předepsaném pojistném na úkor podílu životního pojištění. Tyto změny v podílech jednotlivých pojištění na celkovém předepsaném pojistném vyplývají z rozdílné dynamiky jejich růstu, která je ovlivňována celou řadou faktorů, jako je např. poptávka, míra konkurence, výše pojistného a jejich vzájemné působení.

Tabulka 2. Předepsané pojistné ve vybraných zemích EU v letech 2004 a 2005.

Zkratka Země	Země	Celkem (v milionech eur)	Míra růstu 05/04 (v %)		Podíl zemí na celku v (%)	
			před zohledněním inflace	po zohlednění inflace	2004	2005
EU (25)	EU (25)	925 103	6,7	4,6	94,5	94,6
AT	Rakousko	15 295	9,4	7,2	1,5	1,6
BE	Belgie	33 829	19,0	16,1	3,1	3,5
DE	Německo	157 800	3,7	1,8	16,6	16,1
FR	Francie	174 920	10,6	8,5	17,2	17,9
GB	Velká Británie	220 876	1,2	-0,8	24,0	22,6
MT	Malta	247	-0,1	-2,6	0,03	0,03
NL	Nizozemsko	49 690	2,0	0,5	5,3	5,1
PL	Polsko	7 764	13,3	10,9	0,7	0,8
IT	Itálie	109 901	8,8	6,4	11,0	11,2
ES	Španělsko	48 687	7,7	4,1	4,9	5,0
PT	Portugalsko	13 431	28,3	25,7	1,1	1,4
CH	Švýcarsko	31 590	-3,5	-4,6	3,6	3,2
LU	Lucembursko	11 464	27,8	23,1	1,0	1,2
LI	Lichtenštejnsko	2 713	82,6	80,5	0,2	0,3
SE	Švédsko	22 261	18,1	17,2	2,1	2,3
GR	Řecko	3 923	8,3	4,6	0,4	0,4
SI	Slovinsko	1 640	12,8	10,1	0,2	0,2
SK	Slovensko	1 366	10,0	7,0	0,1	0,1
CZ	Česká Republika	3 887	3,7	2,1	0,4	0,4

Pramen: Comité Européen des Assurances (CEA) – Evropský výbor pro pojištění, European Insurance in Figures, červen 2006 – www.cea.assur.org

V zemích, které jsou členy CEA, vzrostlo životní pojištění v r. 2005 o 6,2 % oproti roku 2004, kdy se zvýšilo o 4,1 % a v roce 2003 byl zaznamenán pokles o -0,1 %.

Předpokládám, že tento výrazný růst způsobilo uvědomění si lidí jak důležité jsou produkty životního pojištění. Růst může také odrážet důvěru pojištěných v životní produkty jako investičních produktů na penzi, a mohou být využity i jako alternativní investice v období, kdy je nabízena nízká úroková míra a dobrá míra návratnosti s garancí bezpečnosti uložení kapitálu. Růst je vyšší v několika západních zemích jako je Portugalsko (43,1 %), Švédsko (23,4 %), Belgie (22,4 %) (viz. tabulka 3). Tento vývoj v západních zemích demonstuje zdravé ekonomické prostředí. Vývoj trhu životního pojištění ve všech Evropských zemích odráží předpokládané změny v demografii, která je charakterizována poklesem aktivního obyvatelstva (v důsledku poklesu narozených, který není kompenzován migrací), růstem počtu důchodců a zvyšujícím se věkem dožití.

V České republice působila na vývoj životního pojištění v r. 2005 celá řada příčin, jako například: snížení technické úrokové míry, snížení výnosů z investic, zvýšená konkurence

jiných finančních produktů či vyčerpání potenciálu růstu daného daňovými motivacemi. Pokleslo především jednorázově placené pojistné, a to i z důvodu vysoké základny v letech 2002 – 2003 dané neopakovatelnými akcemi, například převodem vkladů z anonymních vkladních knížek. Potřebný impuls pro rozvoj životního pojištění se u nás stále nedostavil, a to hlavně díky stále nezodpovězeným otázkám týkajících se důchodové reformy. V rámci životního pojištění dosáhlo v roce 2005 nejvyššího růstu pojištění spojené s investičním fondem, a to ve stejné výši (zhruba 24 %) jako v roce 2004 (ČAP, výroční zpráva, 2005 – www.cap.cz). Což poukazuje na zájem klientů o vyšší zhodnocení vložených prostředků.

Tabulka 3. Srovnání životního pojištění ve vybraných zemích EU.

Zkratka Země	Země	Celkem (v milionech eur)	Míra růstu 05/04 (v %)		Podíl zemí na celku (v %)		Podíl na celkovém pojištění (v %)	
			před zohledněním inflace	po zohlednění inflace	2004	2005	2004	2005
EU (25)	EU (25)	569 650	8,7	6,5	94,8	95,1	60,5	61,6
AT	Austrie	7 124	15,5	13,2	1,1	1,2	44,1	46,6
BE	Belgie	24 964	25,5	22,4	3,6	4,2	70,0	73,8
DE	Německo	72 597	6,1	4,1	12,4	12,1	45,0	46,0
FR	Francie	120 090	14,0	11,9	19,1	20,1	66,6	68,7
GB	Velká Británie	150 629	0,1	-1,9	27,4	25,2	69,0	68,2
MT	Malta	134	0,2	-2,3	0,0	0,0	54,2	54,4
NL	Nizozemsko	25 000	-0,5	-2,0	4,5	4,2	51,6	50,3
PL	Polsko	3 812	22,0	19,4	0,5	0,6	45,6	49,1
IT	Itálie	73 592	12,1	9,7	11,9	12,3	65,0	67,0
ES	Španělsko	20 522	8,2	4,6	3,4	3,4	42,0	42,2
PT	Portugalsko	9 136	46,2	43,1	1,1	1,5	59,7	68,0
CH	Švýcarsko	18 343	-6,1	7,2	3,5	3,1	59,7	58,1
LU	Lucembursko	9 800	24,4	19,9	1,4	1,6	87,8	85,5
LI	Lichtenštejnsko	2 596	74,8	72,8	0,3	0,4	100,0	95,7
SE	Švédsko	15 059	24,4	23,4	2,2	2,5	64,2	67,6
GR	Řecko	1 935	11,9	8,1	0,3	0,3	47,7	49,3
SI	Slovinsko	543	26,7	23,7	0,1	0,1	29,4	33,1
SK	Slovensko	571	13,5	10,4	0,1	0,1	40,5	41,8
CZ	Česká Republika	1 507	1,6	-0,1	0,3	0,3	39,6	38,8

Pramen: Comité Européen des Assurances (CEA) – Evropský výbor pro pojištění, European Insurance in Figures, červen 2006 – www.cea.assur.org

Ze zprávy, kterou vydala CEA v červnu r. 2006 vyplývá, že růst neživotního pojištění je ve sledovaných zemích EU velmi různorodý. Zatímco ve východních zemích je průměrný růst o více než 10 %, v zemích západní Evropy se růst pohybuje v průměru kolem 2 % (viz. tabulka 4).

V České republice v neživotním pojištění byla a je specifická situace v každém jeho pojistném odvětví. Například po nárazovém zvýšení sazeb po povodních roku 2002 došlo v období 2004 – 2005 u majetkových pojištění k určité stagnaci sazeb, a to v důsledku působení silné konkurence. K růstu míry konkurence přispěl i fakt, že v rámci jednotného pojistného trhu EU provozovaly pojištění na území ČR pojišťovny z jiných členských států EU na základě svobody poskytování služeb s největším vlivem v oblasti pojištění průmyslu a podnikatelů. Výkon pojistného trhu ovšem nemůžeme hodnotit jen podle přírůstku předepsaného pojistného. Je zřejmé, že se v roce 2005 upevnila finanční stabilita pojistného trhu jako celku.

Tabulka 4. Údaje za neživotní pojištění ve vybraných zemích EU v letech 2004 2005.

Zkratka Země	Země	Celkem (v milionech eur)	Míra růstu 05/04 (v %)		Podíl zemí na celku v (%)		Podíl na celkovém pojištění (v %)	
			před zohledněním inflace	po zohlednění inflace	2004	2005	2004	2005
EU (25)	EU (25)	355 452	3,8	1,6	93,9	93,7	39,5	38,4
AT	Austrie	8 171	4,6	2,5	2,1	2,2	55,9	53,4
BE	Belgie	8 865	4,0	1,4	2,3	2,3	30,0	26,2
DE	Německo	85 203	1,8	-0,2	23,0	22,5	55,0	54,0
FR	Francie	54 830	3,7	1,7	14,5	14,5	33,4	31,3
GB	Velká Británie	70 247	3,8	1,7	18,7	18,5	31,0	31,8
MT	Malta	113	-0,5	-2,9	0,03	0,03	45,8	45,6
NL	Nizozemsko	24 690	4,8	3,2	6,5	6,5	48,4	49,7
PL	Polsko	3 952	6,0	3,8	0,9	1,0	54,4	50,9
IT	Itálie	36 309	2,5	0,3	9,7	9,6	35,0	33,0
ES	Španělsko	28 165	7,3	3,8	7,2	7,4	58,0	57,8
PT	Portugalsko	4 295	1,9	-0,2	1,2	1,1	40,3	32,0
CH	Švýcarsko	13 247	0,4	-0,8	3,6	3,5	40,3	41,9
LU	Lucembursko	1 664	51,7	46,2	0,3	0,4	12,2	14,5
LI	Lichtenštejnsko	116			0,0	0,03	0,0	4,3
SE	Švédsko	7 202	6,9	6,0	1,9	1,9	35,8	32,4
GR	Řecko	1 988	4,9	1,4	0,5	0,5	52,3	50,7
SI	Slovinsko	1 097	7,0	4,4	0,3	0,3	70,6	66,9
SK	Slovensko	795	7,6	4,6	0,2	0,2	59,5	58,2
CZ	Česká Republika	2 380	5,2	3,5	0,6	0,6	60,4	61,2

Pramen: Comité Européen des Assurances (CEA) – Evropský výbor pro pojištění, European Insurance in Figures, červen 2006 – www.cea.assur.org

Podle údajů za rok 2005 se celkové investice členských zemích EU rovnali částce 5 981bn euro. Vzrostli o 8,2 % (viz. tabulka 5) a poukazují na investiční dynamiku

pojištěných a na dobrý výkon akciového trhu, který následoval po útlumu v letech 2001–2002.

V EU v r. 2005 investice životního pojištění představovali 80 % celkových investic. To je o 8 % vyšší než v roce předešlém. Největší podíl na tomto výsledku má Velká Británie, Francie a Německo, které společně představují 63 % z celkových investic životního pojištění.

Neživotní investice v zemích EU dosáhli 20 % z celkových investic a vzrostli o 8 %, což je mnohem více než v roce 2004 (necelé 2 %).

Tabulka 5. Aktiva pojišťoven vybraných zemích EU v letech 2004 a 2005.

Zkratka Země	Země	Celkem (v milionech eur)	Míra růstu 05/04 (v %)		Podíl zemí na celku (v %)	
			před zohledněním inflace	po zohlednění inflace	2004	2005
EU (25)*	EU (25)	5 981 249	10,1	8,2	93,9	93,9
AT	Rakousko	59 873				0,9
BE	Belgie	183 043	20,6	17,7	2,6	2,9
DE	Německo	1 155 655	5,8	3,8	18,9	18,1
FR	Francie	1 288 800	14,1	12,0	19,5	20,2
GB	Velká Británie	1 608 658	9,0	6,8	25,7	25,2
MT	Malta	830	17,0	14,2	0,01	0,01
NL	Nizozemsko	325 000	12,8	11,2	5,0	5,1
PL	Polsko	19 841	23,8	21,2	0,2	0,3
IT	Itálie	473 004	15,2	12,6	7,1	7,4
ES	Španělsko	158 000	16,0	12,2	2,4	2,5
PT	Portugalsko	38 600	17,5	15,0	0,6	0,6
CH	Švýcarsko	284 183	7,8	6,6	4,6	4,5
LU*	Lucembursko	35 742			0,6	0,6
LI	Lichtenštejnsko	6 394	86,8	84,6	0,06	0,1
SE	Švédsko	239 146	-2,6	-3,4	4,3	3,8
GR	Řecko	8 716	9,5	5,8	0,1	0,1
SI	Slovinsko	4 592	11,8	9,1	0,1	0,1
SK*	Slovensko	1 749			0,03	0,03
CZ*	Česká Republika	7 831			0,1	0,1

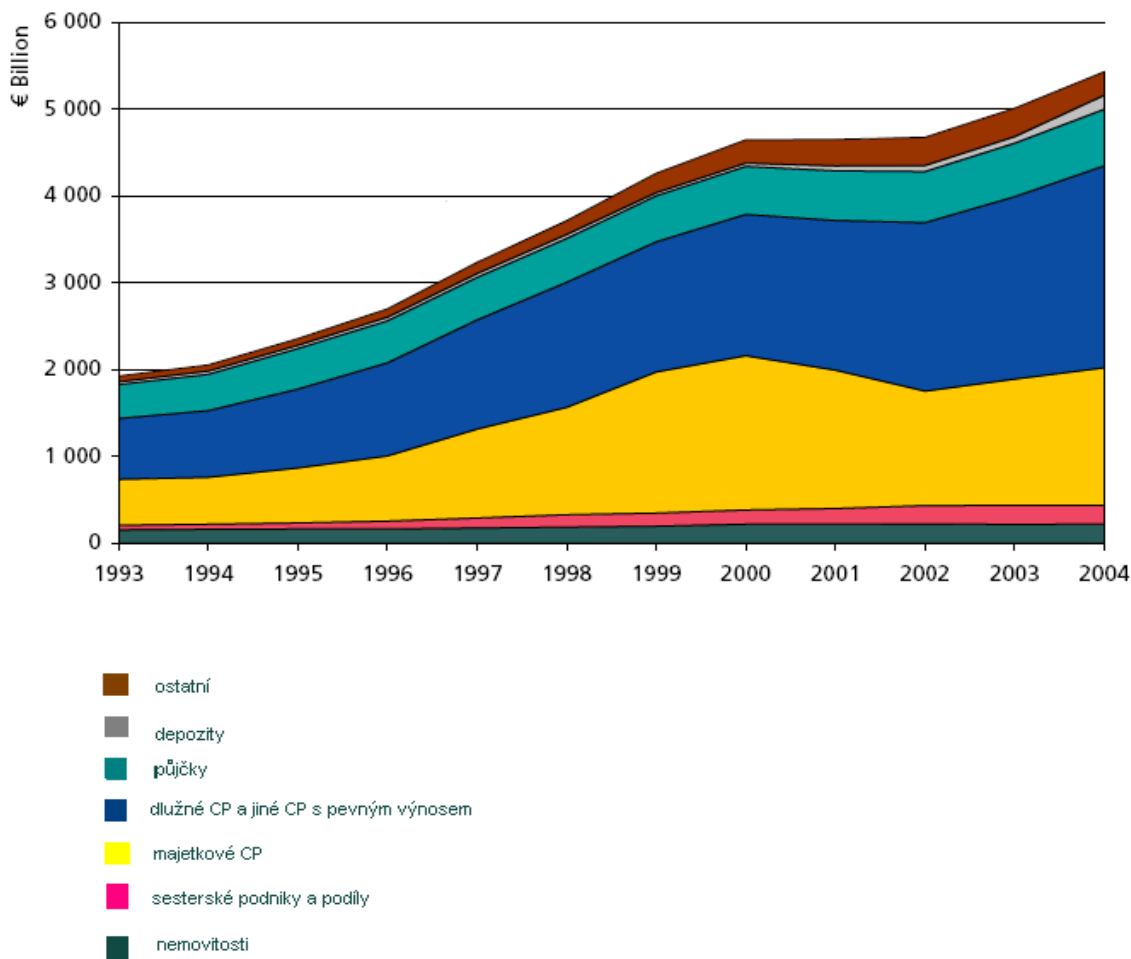
Poznámka: *data za EU (25), LU, SK, CZ jsou za rok 2004

Pramen: Comité Européen des Assurances (CEA) – Evropský výbor pro pojištění, European Insurance in Figures, červen 2006 – www.cea.assur.org

V grafu 1. můžeme sledovat vývoj finančního umístění aktiv členských zemích EU od r. 1993 do r. 2004. Podíl na majetkových cenných papírech v r. 2004 představuje 28,2 %. Tato hodnota je trochu vyšší než v roce 2003 (27,9 %), ale nižší než v roce 1998 (32,3 %). Podíl půjček se zvýšil na 11,9 % zatímco zbylých 16,8 % je téměř rovnoměrně rozděleno

mezi nemovitosti (4,3 %), sesterské podniky a podíly (4,4 %), depozity (3,1 %) a ostatní (5 %).

Graf 1. Finanční umístění aktiv pojišťoven dvaceti pěti zemích EU.

Pramen: Comité Européen des Assurances (CEA) – Evropský výbor pro pojištění, European Insurance in Figures, červen 2006 – www.cea.assur.org

Se zvyšujícím se objemem předepsaného pojistného i výší technických rezerv pojišťoven v České republice souvisí i rostoucí výše celkových aktiv pojišťoven. V porovnání s rokem 2004 vzrostl objem aktiv v r. 2005 o 9,2 %. Tempo růstu aktiv pojišťoven se oproti předchozímu roku 2004 snížilo o 1,5 %.

Podíl aktiv neživotních pojišťoven na celkových aktivech se v r. 2005 proti roku 2004 snížil o 0,1 % na 5,8 %, podíl aktiv životních pojišťoven se naopak zvýšil o 0,4 % na 10,5 % a podíl pojišťoven se smíšenou činností se snížil o 0,3 % na 83,5 %. (Zpráva o dohledu nad pojistným trhem a vývoji tohoto trhu v roce 2005 – www.cnb.cz).

Porovnání finančního umístění aktiv pojišťoven v ČR v letech 2003 až 2005 nám udává tabulka 6. V roce 2005 došlo oproti předchozímu roku ke zvýšení podílu depozit u bank a také podílu zahraničních cenných papírů obchodovatelných na veřejném trhu států OECD, které jsou zahrnuty v položce „ostatní“, a naopak se podstatně snížily půjčky ostatním subjektům.

Předepsané limity finančního umístění aktiv, jejichž zdrojem jsou technické rezervy, určují strukturu portfolia pojišťoven tak, aby bylo v maximální možné míře omezeno investiční riziko.

Tabulka 6. Finanční umístění aktiv pojišťoven (bez ČKP), jejichž zdrojem jsou technické rezervy (v %).

Finanční možnosti	2003	2004	2005	2004/2003	2005/2004
Nemovitosti	4,4	3,9	3,2	88,3	83,6
Majetkové CP	5,2	12,9	13,2	248,1	102,3
Dluhopisy	62,8	63,1	64,0	100,5	101,4
Půjčky	2,7	2,0	0,1	74,5	6,1
Depozita	9,6	7,3	8,6	76,0	118,0
Pohledávky za zajišťovny	-	7,6	6,4	-	-
Ostatní	15,3	3,2	4,5	20,7	142,2
Finanční umístění celkem	100,0	100,0	100,0		

Poznámka: položka "Ostatní" zahrnuje: směnky, umělecké předměty, zahraniční cenné papíry obchodovatelné na veřejném trhu států OECD a deriváty

Pramen: Zpráva o dohledu nad pojistným trhem a vývoji tohoto trhu v roce 2005 – www.cnb.cz

Počet společností na Evropském trhu klesl v roce 2005 o 1 %, tzn., že v Evropě operovalo přibližně 5300 společností. Tento pokles je trvalý už několik let a tato situace je dána nasyceností evropského trhu v oblasti počtu pojišťoven. Trend koncentrace, který je pozorován na evropském trhu, se odráží hlavně u životních pojišťoven a je dán zejména fúzí a akvizicí pojišťoven.

Podle údajů uvedených v tabulce 5 za rok 2005 je v členských státech EU zaměstnáno v pojišťovnictví přibližně 934 300 lidí. Oproti roku 2004 vykazuje pokles o 0,8 %. Tento pokles je pravděpodobně dán především vysokou soutěživostí mezi pojišťovnami, koncentrací trhů a stále větším důrazem kladeným na služby. Kromě toho je pojišťovnictví poskytované přibližně 1 miliónem agentů, brokerů a finančních zprostředkovatelů, kteří jednají s několika tisíci experty, počítačovými firmami, atd. Tento vývoj je příznivý pro větší flexibilitu pracovního trhu.

Velmi důležité jsou také distribuční kanály, které vykazují velkou různorodost po celé Evropě. Zatím co v zemích Slovenska a Polska zprostředkovávají pojištění hlavně agenti, v Portugalsku, Francii a Itálii preferují přímý nákup pojistných produktů. V Rakousku, Španělsku a Belgii jsou distribuční kanály rozloženy rovnoměrně. Pro životní pojištění jsou ve Velké Británii, Irsku a Slovensku hlavními zprostředkovateli brokeři. V západní Evropě (AT, BE, ES, FR, IT, PT, SE), jsou hlavním distribučním kanálem zaměstnanci pojišťovacích společností. Jestliže v životním pojištění jsou hlavním distribučním kanálem pojišťovny, tak v neživotním převládají agenti. Hlavně v Itálii (83 %), Portugalsku (60,6 %), Polsku (56,2 %) a v Nizozemsku (54 %). Nejnižší podíl je v Rakousku (10,5 %) a v Belgii (8,4 %). Brokeři jsou hlavními zprostředkovateli pro Belgii, Slovensko a Velkou Británii. V Rakousku, Francii a Holandsku převládají pojišťovny. (www.cea.assur.org).

Tabulka 7. Počet společností a zaměstnanců ve vybraných zemích EU v r. 2005.

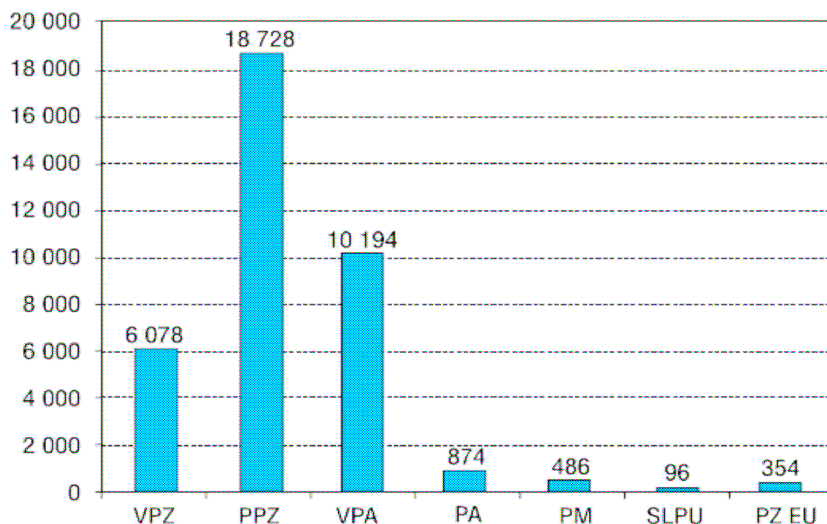
Zkratka země	Země	Společnosti		Zaměstnanci	
		Počet	Míra růstu	Počet	Míra růstu
EU (25)	EU (25)	4 886	-1,0%	934 292	-0,8%
AT	Austrie	72		26 106	
BE	Belgie	181		24 141	1,7%
DE	Německo	670	-1,0%	233 300	-3,1%
FR	Francie	470	-1,1%	138 000	0,0%
GB	Velká Británie	1 170	0,3%	207 000	-0,5%
MT	Malta	21	5,0%	1 090	0,5%
NL	Nizozemsko	300	-5,4%	47 500	-1,1%
PL	Polsko	74	0,0%	28 500	1,8%
IT	Itálie	239	-2,4%	39 136	-2,4%
ES	Španělsko	320	-3,0%	48 000	-0,2%
PT	Portugalsko	70	0,0%	11 800	-0,8%
CH	Švýcarsko	146	2,1%	41 000	-2,8%
LU	Lucembursko	95		2 678	-1,1%
LI	Lichtenštejsko	30	0,0%		
SE	Švédsko	415	-3,0%	19 000	0,5%
GR	Řecko	99	0,0%	9 500	
SI	Slovinsko	21	31,3%	5 750	1,1%
SK	Slovensko	26	0,0%	6 484	
CZ	Česká Republika	45	12,5%	14 119	-3,3%

Pramen: Comité Européen des Assurances (CEA) – Evropský výbor pro pojištění, European Insurance in Figures, červen 2006 – www.cea.assur.org

Z grafu 2 vyplývá, že hlavními zprostředkovateli jsou v České republice podřízení pojišťovací zprostředkovatelé (Příkryl a Čechová, 2006), kteří na základě písemné smlouvy spolupracují s pojišťovacími makléři a agenty. Podle výroční zprávy Ministerstva

financí za rok 2005 jsou hlavními zprostředkovateli makléři. Pozoruhodné, ale je, že pojišťovacích agentů je téměř o 390 více než pojišťovacích makléřů.

Graf 2. Zastoupení jednotlivých kategorií činností pojišťovacích zprostředkovatelů k 6. 2. 2006.

Vysvětlivky: VPZ – Vázaný pojišťovací zprostředkovatel

PPZ – Podřízený pojišťovací zprostředkovatel

VPA – Výhradní pojišťovací agent

PA – Pojišťovací agent

PM – Pojišťovací makléř

SLPU – Samostatný likvidátor pojistných událostí

PZ EU – Pojišťovací zprostředkovatel registrovaný v jiných členských státech Evropského hospodářského prostoru (EHP)

Pramen: (Vladimír a Čechová, 2006)

Ze čtyřiceti pěti pojišťoven působících na území České republiky v roce 2005 (viz.tabulka 8), lze 5 označit jako životní, tj. provozovaly činnost pouze v jednom nebo více odvětvích životního pojištění. 23 pojišťoven bylo neživotních, tj. provozovaly činnost v jednom nebo více odvětvích neživotního pojištění. 17 pojišťoven bylo se smíšenou činností, tj. provozovaly souběžně jedno nebo více odvětví životního pojištění a jedno nebo více odvětví neživotního pojištění.

Tabulka 8. Počet pojišťoven podle druhu provozované činnosti v ČR v letech 1995 – 2005.

Rok	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Počet pojišťoven celkem *	35	35	40	41	42	41	43	42	42	40	45
z toho: životních	5	2	4	5	3	3	3	3	3	3	5
neživotních	15	14	18	19	21	20	23	22	23	21	23
se smíšenou činností	15	19	18	17	18	18	17	17	16	16	17

Poznámka: * bez pojišťoven z členských států EU působících v ČR na základě svobody dočasně poskytovat služby a bez České kanceláře pojistitelů

Pramen: Zpráva o dohledu nad pojistným trhem a vývoji tohoto trhu v roce 2005 – www.cnb.cz

V tabulce 9 je znázorněn vývoj počtu tuzemských pojišťoven, kde v r. 2005 bylo ze 33 tuzemských pojišťoven 20 s převažujícím zahraničním kapitálem a zbylých 13 s tuzemským kapitálem.

Tabulka 9. Počet pojišťoven tuzemských a zahraničních v letech 1997 až 2005

Rok	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Pojišťovny celkem	40	41	42	41	43	42	42	40	45
Tuzemské pojišťovny	33	34	35	35	35	35	34	33	33
z toho: s převažujícím zahraničním kapitálem	13	15	15	16	19	18	19	19	20
s převažujícím tuzemským kapitálem	20	19	20	19	16	17	15	14	13
Pobočky pojišťoven z EU*	7	7	7	6	8	7	8	7	12

* do roku 2003 organizační složky

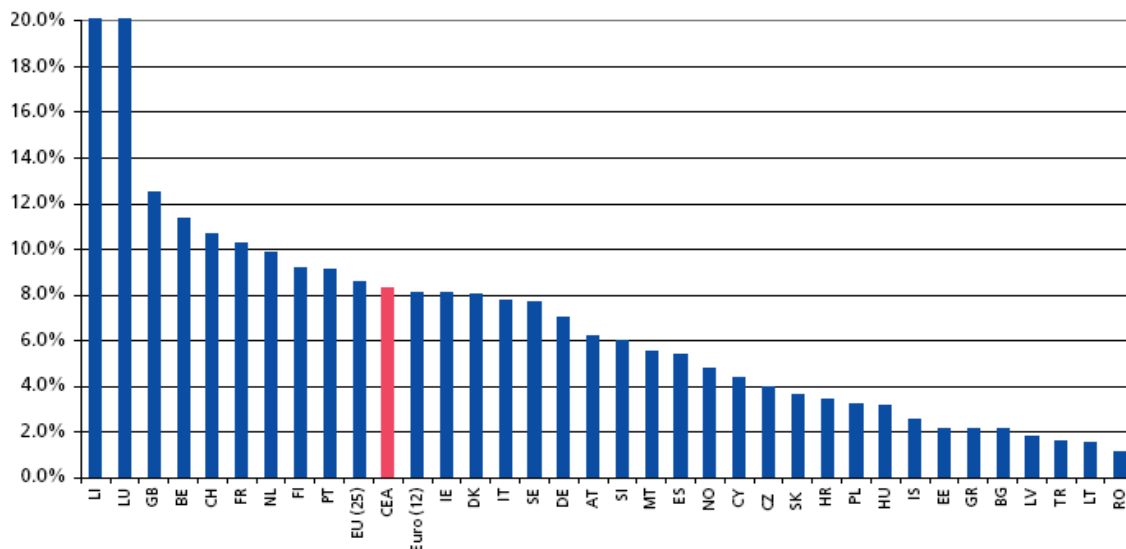
Pramen: Zpráva o dohledu nad pojistným trhem a vývoji tohoto trhu v roce 2005 – www.cnb.cz

Míra penetrace je definována podílem pojistného (především životního) na HDP. Podle údajů Evropského výboru pro pojištění (viz. graf 3) je míra penetrace v r. 2005 v Evropě 8,3 %. Tato hodnota je téměř identická s r. 2004 a 2003, ale je o procento vyšší než v r. 1998 a o 1,7 % vyšší než v r. 1993. Vývoj míry penetrace je za posledních 10 let úzce spjatý s rozvojem trhu životního pojištění. Z grafu 3 lze vyčíst, že míra penetrace v České republice zůstává zhruba na polovině průměru všech členských států EU. Z desítky nových členů EU ji, pokud jde o výši sledovaného ukazatele, předstihují pouze Kypr, Malta a Slovinsko. Z grafu 4 vyplývá, že je u nás větší podíl neživotního pojistného na HDP než životního. Pravděpodobně se zde odráží stále otevřená otázka důchodového systému.

Podíl životního pojistného na HDP ukazuje v Evropě mírný růst z 5 % v roce 2004 na 5,1 % v roce 2005. Tato průměrná hodnota skrývá rozdíly mezi Evropskými zeměmi nejen v životním standardu, ale také v rozdílné legislativě, v rozvoji produktů, atd.

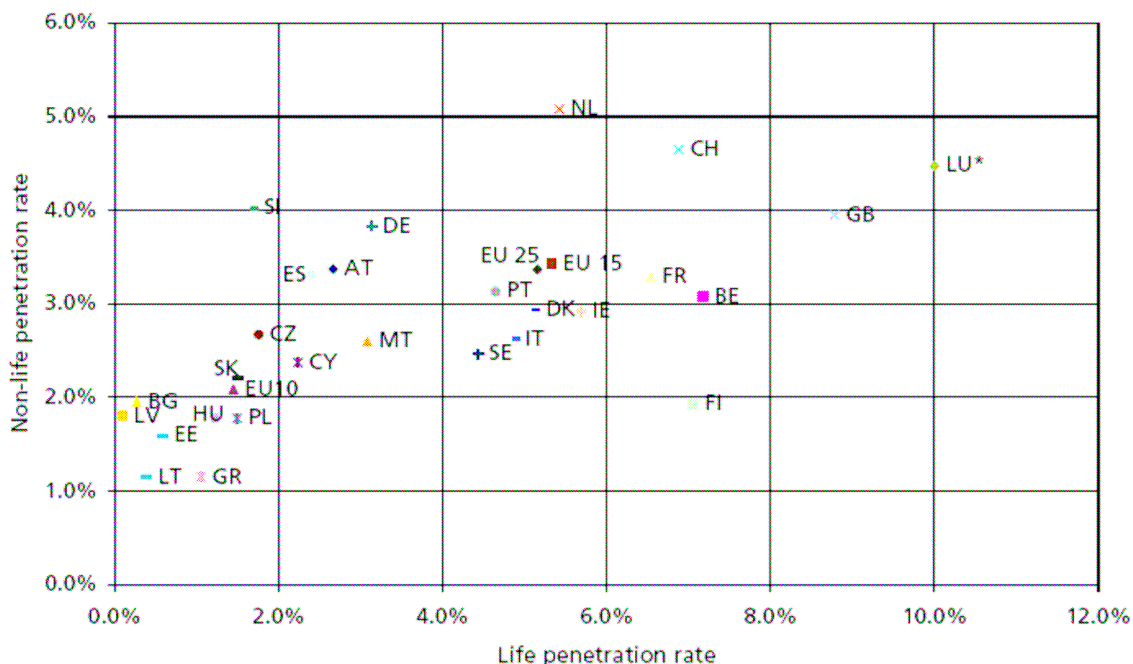
V neživotním pojištění se míra penetrace pohybuje už 10 let kolem hodnoty 3,2 %. V roce 2004 byla 3,1 %. Rekordní hodnoty v r. 2005 dosáhlo Lucembursko (5,8 %), Holandsko (4,9 %) a nejméně má Řecko (1,1 %).

Graf 3. Srovnání míry penetrace ve všech členských zemích CEA v r. 2005

Pramen: Comité Européen des Assurances (CEA) – Evropský výbor pro pojištění, European Insurance in Figures, červen 2006 – www.cea.assur.org

Graf 4. Podíl životního a neživotního pojistného na HDP v členských zemích CEA

Pramen: Comité Européen des Assurances (CEA) – Evropský výbor pro pojištění, European Insurance in Figures, červen 2006 – www.cea.assur.org

Co se týče míry koncentrace (tj. podíl největších komerčních pojišťoven na předepsaném pojistném) je ve Velké Británii, Španělsku a Německu podíl 5-ti největších pojišťovacích společností více než 50 %. Vývoj během 10-ti let ukazuje růst ve většině západních zemích a pokles ve východních zemích a Skandinávii. Podíl 15-ti největších společností je v životním pojištění více než 90 % na téměř všech trzích kromě třech největších (UK, ES, DE). Neživotní pojištění ukazuje obdobný model jako je u životního pojištění.

Podle údajů CEA dvacet největších Evropských pojišťovacích společností soustřeďuje více než 634bn euro na světě a v Evropě 461bn euro celkového přijatého pojistného, které představují přibližně 50 % celkového přijatého pojistného v Evropě. Poskytují své služby tedy hlavně na Evropském kontinentě, 73 % jejich přijatého pojistného je tedy z Evropy, 17 % pochází ze Severní Ameriky, 9 % z Asie a 2 % z ostatních území.

Společnosti vykazují na celkovém pojistném trhu velkou heterogenitu, co se týče jejich velikosti (viz tabulka 10), např. Evropská společnost Allianz má přijaté pojistné 81bn euro, což je osminásobek přijatého pojistného dvacáté největší skupiny Eureko.

V rámci životního pojištění vede společnost Prudential (58bn euro), následována spol. Axa (46bn euro) a Allianz (44bn euro). U čistých technických rezerv je pořadí odlišné, v čele stojí Axa (342bn euro), Allianz (278bn euro) a Aviva (243bn euro). V neživotním pojištění je žebříček Allianz, Axa a Zurich, stejné pořadí je i u čistých technických rezerv.

Tabulka 10. Dvacet největších Evropských společností v r. 2005 (v milionech eur).

Skupina	Životní		Neživotní		Celkem	
	Čisté technické rezervy		Čisté přijaté pojistné	Čisté technické rezervy	Čisté přijaté pojistné	Čisté technické rezervy
	Čisté přijaté pojistné	Celkem				
Allianz	43 843	278 036	37 407	70 856	81 250	348 892
Axa	45 923	342 517	20 271	42 457	66 194	384 974
Prudential	58 440	183 220	0	1 031	58 440	184 251
Generali	36 457	212 571	17 261	31 953	53 718	244 524
Aviva	30 517	243 616	13 911	23 078	44 428	266 694
ING	35 356	200 204	5 813	9 903	41 169	210 107
Zurich	13 641	142 724	23 140	40 830	36 781	183 554
Aegon	28 805	205 912	2 470	4 390	31 275	210 302
Legal & General	31 698	193 050	597	617	32 295	193 667
CNP	19 163	158 418	1 556	4 446	20 719	162 864
Standard Life	17 675	117 767	581	494	18 256	118 261
Winterthur	10 431	74 860	6 895	15 320	17 326	90 180
Crédit Agricole	15 734	132 784	1 304	2 125	17 038	134 909
Ergo	10 805	86 145	3 491	4 378	14 296	90 523
Fortis	9 035	75 241	4 361	6 446	13 396	81 687
Swisslife	12 005	87 691	627	1 222	12 632	88 913
Groupama	3 909	39 883	8 281	14 641	12 190	54 524
BNP-Paribas	9 477	63 929	958	1 994	10 435	65 923
Royal & Sun Alliance	1 190	0	8 197	18 798	9 387	18 798
Eureko	5 005	41 288	4 554	6 358	9 559	47 646
Celkem	439 109	2 879 856	161 675	301 337	600 784	3 181 193

Pramen: Comité Européen des Assurances (CEA) – Evropský výbor pro pojištění, European Insurance in Figures, červen 2006 – www.cea.assur.org

Koncentrace pojistného trhu v České republice, měřená předepsaným pojistným, je zřejmá z údajů uvedených v následující tabulce 11. Přes polovinu trhu ovládají dvě pojišťovny (Česká pojišťovna a Kooperativa), jejich podíl se v porovnání s rokem 2004 zvýšil o 0,2 % a činil 58,1 %. V roce 2005 přesáhly Česká pojišťovna, a.s., Kooperativa, pojišťovna, a.s., Allianz pojišťovna, a.s. a ČSOB Pojišťovna, a.s., člen holdingu ČSOB pětiprocentní hranici tržního podílu a jejich celkový tržní podíl činil 71,9 %. Oproti roku 2004 došlo ke zvýšení tohoto podílu o 0,7 %. V oblasti neživotního pojištění překročily v r. 2005 pětiprocentní hranici Česká pojišťovna, a.s., Kooperativa, pojišťovna, a.s., Allianz pojišťovna, a.s. a Generali pojišťovna a.s. a jejich celkový tržní podíl se zvýšil o 0,5 % na 80,8 %. V oblasti životního pojištění přesáhly pětiprocentní hranici tržního podílu Česká pojišťovna, a.s., Kooperativa, pojišťovna, a.s., ING Nationale-Nederlanden životní pojišťovna, ČSOB Pojišťovna, a.s., člen holdingu ČSOB, Pojišťovna České spořitelny, a.s. a Komerční pojišťovna, a.s. Celkový tržní podíl těchto pojišťoven byl v r. 2005 o 2,9 % nižší než v předchozím roce a činil 78,9 %.

Z 20-ti největších společností působících na Evropském trhu se do první patnáctky největší pojišťoven dostala Allianz (3. místo v ČR), Generali (6. místo v ČR) a společnost Aviva (15. místo v ČR).

Tabulka 11. Patnáct největších pojišťoven v ČR, předepsané pojistné a podíly na trhu v r. 2005

Pojišťovna	Celkem		Životní pojištění		Neživotní pojištění	
	Kč	v %	Kč	v %	Kč	v %
1. Česká pojišťovna	41 545 707	35,46	15 014 403	33,4	26 531 304	36,74
2. Kooperativa	26 527 552	22,64	6 036 730	13,43	20 490 822	28,37
3. Allianz	9 235 853	7,88	1 913 651	4,26	7 322 202	10,14
4. ČSOB Pojišťovna	6 875 382	5,87	3 958 602	8,81	2 916 780	4,04
5. ING Nationale-Nederlanden	5 598 661	4,78	5 598 661	12,45		
6. Generali	5 553 888	4,74	1 556 072	3,46	3 997 816	5,54
7. ČPP	4 010 547	3,42	888 764	1,98	3 121 783	4,32
8. UNIQA	2 861 070	2,44	640 170	1,42	2 220 900	3,08
9. Komerční pojišťovna	2 633 776	2,25	2 431 020	5,41	202 756	0,28
10. Pojišťovna ČS	2 450 997	2,09	2 440 340	5,43	10 657	0,01
11. AMCICO AIG Life	1 955 722	1,67	1 709 641	3,8	246 081	0,34
12. Winterthur	1 551 312	1,32	1 488 780	3,31	62 532	0,09
13. AIG CZECH REPUBLIC	1 098 653	0,94			1 098 653	1,52
14. CARDIF PRO VITA	813 245	0,69	127 221	0,28	686 024	0,95
15. Aviva	745 328	0,64	745 328	1,66		

Pramen: Česká asociace pojišťoven(ČAP), výroční zpráva 2005 – www.cap.cz

4. INVESTIČNÍ ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ

Investiční životní pojištění (IŽP) je pojištění, u kterého je výše pojistného plnění (ať již v případě smrti nebo dožití) vázána na hodnotu individuálního podílového účtu k datu pojistné události. Investiční riziko tedy nese pojistník. Na rozdíl od kapitálového životního pojištění (KŽP), v jehož případě se pojišťovna při podpisu smlouvy zavazuje k vyplacení konkrétní částky při dožití se konce pojištění. Vlastnosti IŽP a možnosti připojištění vybraných pojišťoven jsou uvedeny v tabulce 12.

Možná připojištění a podmínky plnění jsou následující:

- Doplnkové rizikové životní pojištění (zvýšení pojištění pro případ smrti).
- Připojištění pro případ smrti způsobené úrazem.

Toto připojištění je splatné, jestliže dojde během doby placení ke smrti způsobené úrazem. Pozůstalým pojišťovna vyplatí sjednanou částku.
- Připojištění zproštění od placení pojistného v případě trvalé invalidity.

Stane-li se pojištěný trvale plně invalidní, přebere pojišťovna placení celého pojistného po dobu, na kterou je pojistná smlouva sjednána.
- Připojištění pro případ plné invalidity.

V případě trvalé invalidity pojišťovna plní, stane-li se pojištěný trvale plně invalidním.
- Připojištění pro případ civilizačních chorob (pro případ velmi vážného onemocnění).

Toto pojištění slouží primárně na hrazení nákladů spojených s léčením závažných nemocí. Za závažné onemocnění se obvykle považuje: srdeční infarkt, rakovina, náhlá cévní mozková příhoda, selhání ledvin, transplantace životně důležitých orgánů, operace věnčitých tepen pro ischemickou chorobu srdeční, operace aorty, náhrada srdeční chlopně, AIDS, slepota, ztráta sluchu, ochrnutí, ztráta končetin, těžké popáleniny, nezhoubné mozkové nádory.
- Připojištění pro případ trvalých následků způsobených úrazem.

Pojišťovna vyplatí finanční odškodnění, jehož výše je závislá na závažnosti následků úrazu.
- Připojištění denního odškodného v případě úrazu.

Sjednáním připojištění si pojištěný zajišťuje výplatu denní dávky v případě pracovní neschopnosti z důvodu úrazu.

- Připojištění denní dávky v případě pracovní neschopnosti (Připojištění pro případ ušlého výdělku v případě nemoci a/nebo úrazu).

Z tohoto pojištění je plněno v případě, že je pojištěný pracovně neschopen z důvodu úrazu nebo nemoci.

- Připojištění pro případ hospitalizace.

V připojištění hospitalizace se vyplácí denní dávka za dny, které pojištěný stráví v nemocnici.

Tabulka 12. Srovnání vlastností IŽP pojišťoven: Česká pojišťovna, Generali, Uniqa.

Vlastnosti	Česká poj. Investiční životní pojištění Profi Invest	Generali Investiční životní pojištění Clever Invest	Uniqa Investiční životní pojištění Finance Life
Základní vlastnosti			
Možnost vinkulace pojistky	ano	ano	ano
Indexace	ano	ano	ano (pouze na žádost klienta)
Zhodnocení investiční	dle klientem zvoleného programu	dle klientem zvoleného programu	dle klientem zvoleného programu
Minimální zaručené roční zhodnocení	není garance	není garance	není garance
Lidé, pojistná částka a věk			
Minimální pojistná částka	30.000,-	2.000,-	6.000,-
Maximální pojistná částka	neomezeno	neomezeno	neomezeno
Minimální vstupní věk	15	15	0
Maximální vstupní věk	65	70	70
Maximální doba trvání do	70	75	75
Pojištění obsahuje			
Pojištění pro případ smrti	ano	ano	ano
Pojištění pro případ dožití	ano	ano	ano
Doplňkové rizikové životní pojištění	ne	ano	ano
Zproštění placení v případě plné invalidity	ano	ne	ano
Připojištění pro případ plné invalidity	ne	ano	ne
Připojištění pro případ civilizačních chorob	ano	ano	ne
Připojištění pro případ hospitalizace	ne	ano	ne
Připojištění pro případ smrti úrazem	ano	ano	ano
Připojištění pro případ trvalých následků úrazu	ano	ano	ano
Připojištění pro případ denního odškodného v případě úrazu	ano	ano	ano
Připojištění denní dávky při pracovní neschopnosti	ano	ano	ne

Pramen: www.cpoj.cz, www.generali.cz, www.uniqa.cz., sazebník Generali, sazebník Uniqa (únor 2007).

podílovými V případě IŽP pojišťovna vede klientovi individuální účet tvořený investičními jednotkami. Podílové jednotky pojišťovna nakupuje za celé nebo část přijatého pojistného od klienta. Výše pojistného plnění v případě dožití se konce pojištění

závisí na hodnotě investičních jednotek, tedy na tom, jak se bude dařit fondu, který si sám klient vybírá.

Typy podílových fondů a investiční strategie

Volba investiční strategie závisí především na investičním horizontu, očekávaném výnosu a vztahu k riziku. Porovnání fondů, jejich rizika, likvidity a investičního horizontu jsou uvedeny v tabulce 13.

1) Fondy peněžního trhu

Nabízí stabilní výnos, obvykle mírně vyšší než termínované vklady v bankách, jejich kurs neprochází žádnými výraznějšími výkyvy a poplatky za správu jsou minimální. Jsou proto ideální pro krátkodobé úložky či pro uložení hotovostní rezervy, kterou je potřeba mít rychle k dispozici. Fond peněžního trhu prostředky investorů půjčuje na peněžním trhu, ukládá je na termínované vklady u bank a nakupuje státní pokladniční poukázky a dluhopisy s krátkou dobou splatnosti. Většina prostředků je obvykle uložena pouze v korunách, takže změna kursu koruny výkonnost fondu neovlivňuje.

2) Dluhopisové fondy

Dluhopisy, do kterých tyto fondy investují, přináší o něco vyšší výnosy, než jaké mohou dosahovat fondy peněžního trhu. Dluhopisové fondy nakupují především státní a firemní dluhopisy, u firemních mají přednost dluhopisy důvěryhodných emitentů. Část dluhopisů může být denominována v cizích měnách, což zvyšuje rizikovost fondu a přináší větší kolísání jeho kursu. Investice je vhodná přibližně na dva roky.

3) Smíšené fondy

Do smíšených fondů je vhodné investovat zhruba na tři roky. V portfoliích těchto fondů jsou zastoupeny dluhopisy i akcie českých i zahraničních společností. Akciová část portfolia by měla v době růstu táhnout zhodnocení fondu vzhůru, v případě problémů by naopak dluhopisová část měla tlumit negativní vliv klesajících kurzů akcií. V portfoliu smíšených fondů lze najít akcie, podílové listy, obligace i nástroje peněžního trhu, jejichž vzájemný poměr určuje rizikovost fondu. Žádný druh cenných papírů by podle metodiky Unie investičních společností ČR neměl přesáhnout šedesát procent hodnoty portfolia. Cenné papíry mohou být denominované v korunách i cizích měnách.

4) Fondy fondů

Fondy fondů nabízí jednoduchý přístup na zahraniční akciové trhy. Měly by tedy poskytovat výrazně nadprůměrný výnos (vedle růstu zahraničních akciových trhů také díky ziskům plynoucím ze znehodnocování koruny), ovšem vzhledem k možným krátkodobým výkyvům akciových trhů je vhodné investovat do těchto fondů s investičním horizontem tří a více let. Fondy fondů nakupují podílové listy jiných fondů ze zahraničí. Díky tomu snižují riziko plynoucí z možného pádu kurzů akcií jednotlivých firem a zároveň nemusí vydávat značné prostředky na analýzy těchto trhů.

5) Akciové fondy

Nejdelší investiční horizont (obvykle čtyři až pět let). V krátkém období může jejich kurs výrazně kolísat. V dobře sestaveném portfoliu by měly jednotlivé fondy navzájem tlumit své poklesy. Z tohoto důvodu je lepší volit několik různých fondů s odlišným zaměřením (ať už podle regionu nebo sektoru, do kterého investují), čímž se snižuje riziko s akciovými fondy spojené. Akciové fondy většinu prostředků ukládají do akcií zahraničních nebo českých firem. Rizikovost fondu se odvíjí od toho, do jakých firem a v jakých zemích fond investuje.

Tabulka 13. Srovnání fondů, jejich vhodná délka investování, riziko a likvidita.

Typ fondu	Doba investice	Riziko	Likvidita
Peněžní	6-12 měsíců	nízké	vysoká
Dluhopisový	2 roky	nižší	vysoká
Smíšený	3 roky	střední	vysoká
Fondy fondů	3 roky	vyšší	vysoká
Akciový	5 let	vysoké	vysoká

Pramen: Jílek, 1997

Každá z vybraných pojišťovacích společností investuje do různých typů podílových fondů, tak aby nejlépe zhodnotila klientem vložené peníze do IŽP. Klient si vždy může vybrat jakou investiční strategii zvolí, tedy jaké riziko a výnos je ochoten podstoupit. Přehled všech nabízených fondů u třech vybraných pojišťovacích společností je uveden v tabulce 14.

Tabulka 14. Profil podílových fondů společností Generali, Česká pojišťovna, Uniqa.

Typ fondu	Složení portfolia	Regionální zaměření fondu	Sektory	Založení fondu
Generali – Clever Invest				
Akciový	5 % term. vklady u bank a hotovost, 25 % dluhopisy a ost. CP s pevným vkladem, 70 % akcie a podílové listy	ČR		20. 4. 2001
Dluhopisový	15 % term. vklady u bank a hotovost, 85 % dluhopisy a ost. CP s pevným vkladem	ČR		20. 4. 2001
Smíšený	10 % term. vklady u bank a hotovost, 40 % dluhopisy a ost. CP s pevným vkladem, 50 % akcie a podílové listy	ČR		20. 4. 2001
Peněžní	90 % term. vklady u bank a hotovost, 10 % dluhopisy a ostatní CP s pevným vkladem	ČR		20. 4. 2001
European equities dynamic C	akcie společností kótovaných na burzách členských zemí OECD, konvertibilní dluhopisy, prioritní akcie...	Velká Británie, Francie, Německo	finance, energetika, zdravotnictví	1. 11. 2006
Central and eastern european equities C	akcie společností podnikajících ve střední a východní Evropě a jsou kótované na burzách, konvertibilní dluhopisy, prioritní akcie...	Polsko, Maďarsko, ČR	finance, energetika, komunikace	1. 11. 2006
Global life style C	akcie společností, které podnikají v sektoru spotřeby a trendů životního stylu po celém světě	USA, Anglie, Švýcarsko, Francie	potravinářský průmysl, maloobchod, zboží dlouhodobé spotřeby	1. 11. 2006
Global multi utilities C	akcie společností zpracovávající omezené přírodní suroviny a působí v primárním sektoru energetiky, spotřeby a telekomunikací po celém světě	USA, Anglie, Německo, Francie	energetika, telekomunikace a spotřeba	1. 11. 2006
Česká pojišťovna – Profi Invest				
Peněžní	státní pokladniční poukázky, termínované vklady u důvěryhodných bank a krátkodobé vysoce bezpečné dluhopisy	ČR, EU, USA		1. 1. 2002
Dluhopisový	české a zahraniční korporátní dluhopisy	ČR, EU, USA		15. 11. 2001
Akciový	silné akcie světově proslulých firem, portfolio tvoří výběr ze 100 bonitních světových společností	EU, USA	spotřeba, komunikace, průmysl, finance, technologie	15. 11. 2001
Fond ropného a energetického průmyslu	akcie firem z oblasti těžby, zpracování, dopravy a prodeje ropy a rovněž energetiky, dluhopisy max. 20 %	USA, EU	těžba a zpracování ropy, výroba elektřiny	1. 1. 2002
Zlatý fond	výnosy z cen zlata, stříbra, drahých kovů, zemědělských komodit a akcie firem těžících zlato a stříbro	USA, EU	těžba zlata, zlato, stříbro, drahé kovy	1. 5. 2006
Fond nemovitostních akcií	společnosti operující na realitním trhu, akcie, dluhopisy, ETF	střední a východní Evropa	pronájmy, ETF*, nákupní centra, nemocnice	1. 8. 2006

Tabulka 14. Pokračování.

Typ fondu	Složení portfolia	Regionální zaměření fondu	Sektory	Založení fondu
Uniqa – Finance Life				
Investiční program Stabil	100 % státní dluhopisy ČR se zaměřením na emise se splatností do 10 let	ČR		16.6.2004
Investiční program Plus	akcie 40% (10% akcií střední a východní Evropy, 10% globálních a 20% evropských akcií, dluhopisy 60% (50% dluhopisy ČR, 10% středo-a východoevropské země)	ČR, střední a východní Evropa		16.6.2004
Investiční program Extra	akcie 80% (50% evropské fondy, 20% fondy globální, 10% střední a východní Evropa), dluhopisy 20% (15% české státní, 5% středo-a východoevropské)	ČR, střední a východní Evropa	ropa, investice, telekomunikace, farmacie	16.6.2004
Investiční program Equity	akcie 100% (25% fondy s globální působností, 25% střední akciový fond se zaměřením na Evropu, Severní Ameriku a Japonsko, 20% evropské fondy, 15% asijské fondy, 10% finance, 5% střední a východní Evropa)	Svět	ropa, investice, telekomunikace, farmacie	1.11.2006

Poznámka: * ETF (Exchange Traded Fund) je veřejně obchodovaný fond, pro který se používají také výrazy iShare, SPDR nebo indexová akcie. ETF investice probíhají podle přesného algoritmu. Tímto algoritmem je index, tzn. přesné kopírování složení vybraného indexu podle známého složení aktiv indexu. Správa fondu se tím redukuje na to, že když se jednou za delší dobu změní složení indexu, stejné úpravy je potřeba udělat v portfoliu ETF, a když se jednou za čas navyšuje nebo snižuje objem fondu, je třeba proporcionálně upravit pozice tak, aby nadále kopírovaly složení indexu.

Pramen: www.cpoj.cz, www.generali.cz, www.uniqa.cz, (únor 2007).

Výše pojistného

U investičního životního pojištění se používá přirozené pojistné. Pojišťovna každý měsíc vypočte na základě aktuálního věku, pojistné částky a platného sazebníku rizikové pojistné. Výše rizikového sazebníku může odpovídat například úmrtnostním tabulkám Českého statistického úřadu z určitého roku. Toto rizikové pojistné pak strhne z podílového účtu klienta.

U rizikového pojištění se naopak po celou dobu platí stejné pojistné. Toho je dosaženo tím, že z počátku platí klient vyšší pojistné než odpovídá pravděpodobnosti úmrtí v daném věku a ke konci naopak méně.

Pojišťovna Generali, Uniqa i ČP vyplácí při dožití aktuální hodnotu podílových jednotek, tzn. níže uvedenou variantu - Pojistné. V případě smrti pojištěného vyplácí Generali obmyšleným osobám (osoby uvedené ve smlouvě) aktuální hodnotu fondu + pojistnou částku pro případ úmrtí. Uniqa také vyplácí aktuální hodnotu fondu navýšenou o

rozdíl mezi hodnotou pojistného plnění pro případ smrti a hodnotou fondu stanovenou k okamžiku smrti. To znamená, že v případě smrti pojištěného je u Generali a pojišťovny Uniqa vyplacena částka podle varianty - Fond a pojistná částka. U ČP je v případě smrti zvolena varianta – Nejméně pojistná částka.

Konstrukce pojistné částky u IŽP

Na trhu existují tři základní konstrukce pojistné částky pro případ smrti.

1) Varianta - Pojistné

V případě smrti je vyplacena aktuální hodnota podílových jednotek.

2) Varianta - Fond a pojistná částka

V případě smrti je vyplacena hodnota fondu a sjednaná pojistná částka. Klient v pojistné smlouvě určí pojistnou částku. Každý měsíc je vypočteno přirozené rizikové pojistné odpovídající sjednané částce a to je strženo z hodnoty fondu. Jestliže v okamžiku smrti byla aktuální hodnota fondu 325 000 Kč a sjednaná pojistná částka 500 000 Kč, je oprávněným osobám vyplaceno celkem 825 000 Kč. Rizikové pojistné se vypočte podle sazebníku.

3) Varianta - Nejméně pojistná částka

V případě smrti je vyplacena pojistná částka, případně hodnota fondu, pokud je vyšší. Pokud je sjednaná pojistná částka 500 000 Kč a hodnota fondu 325 000 Kč (stejně jako v předešlé variantě), je vyplaceno obmyšleným osobám v případě smrti 500 000 Kč. (Pokud by byla hodnota fondu vyšší než pojistná částka - např. 510 000 Kč, byla by mu vyplacena hodnota fondu.). Základem pro výpočet rizikového pojistného je rozdíl mezi sjednanou pojistnou částkou a hodnotou fondu. V okamžiku, kdy hodnota fondu překročí pojistnou částku se již žádné rizikové pojistné nestrhává.

Na rozdíl od kapitálového pojištění lze u IŽP snadno realizovat tzv. částečný odkup. Klient si určí výši odkupu jako částku v Kč nebo počet jednotek, a z kterého fondu (fondů) má být odkup realizován. Odkoupená částka je mu zaslána na účet.

Kromě běžně placené smlouvy může pojistník během trvání smlouvy zaplatit i takzvané mimořádné pojistné (MP). Za toto pojistné jsou nakoupeny podílové jednotky stejně jako za běžné pojistné. Klient má právo si zvolit fondy do nichž se MP investuje nezávisle na

alokaci běžného pojistného. Generali pojišťovna určuje minimální mimořádný vklad, který může být placen kdykoliv v průběhu trvání pojištění, 1 000 Kč, ČP a Uniqa 3 000 Kč.

Pojištěný si může díky IŽP snížit daně až o 12 000 Kč ročně. Pro daňový odpočet jsou stanoveny obecné podmínky:

- platná smlouva IŽP;
- konec pojištění v roce, ve kterém pojištěná osoba dosáhne věku 60 let;
- pojistná doba minimálně 5 let.

V současné době žádná pojišťovna nenabízí sjednání investičního pojištění pomocí přímého prodeje prostřednictvím internetu za zvýhodněnou cenu.

Mezi nejdůležitější distribuční kanály patří prodej přes vlastní (vázanou) agentskou síť nebo prostřednictvím nezávislých prodejních společností. Pojišťovna buď prodává stejný produkt přes oba tyto kanály nebo pro prodejní společnost vytvoří speciální produkt, který pokrývá vyšší počáteční náklady spojené s distribucí přes tuto společnost.

V tabulce 16 jsou srovnány pojistné produkty IŽP vybraných pojišťoven podle účelu. Získané informace byly porovnány, ale bohužel zkoumané pojišťovací společnosti nedovolily uvést přesné informace ze sazebníků, které jsou výhradně pro interní potřeby. U krytí smrti běžné byla porovnávána částka pojistného a tomu odpovídající pojistná částka na smrt. Zhodnocení vkladů bylo ve všech produktech příznivé, protože všechny pojišťovny investují nejen u nás, ale i v zahraničí. Do 1. 11. 2006 pojišťovna Generali investovala pouze do ČR a výnos byl mnohem menší. V roce 2007 bylo zrušeno investování do peněžního trhu, kvůli nízké míře výnosnosti. Pojišťovna Generali nechává stále běžet staré smlouvy, kde klienti této pojišťovny investovali do peněžního trhu. Při srovnání zproštění od placení v případě invalidity a sjednání připojištění invalidity, každá z vybraných pojišťoven nabízí jeden z těchto případů. Klient si tedy může vybrat zda v případě invalidity za něj bude pojišťovna platit pojistné či zda se nechá připojistit a pojišťovna mu v případě invalidity vyplatí určitou pojistnou částku uvedenou v pojistné smlouvě. U Generali musí být klient pojištěn na stejnou částku na invaliditu, vážná onemocnění a smrt úrazem. ČP a Uniqa byla v případě smrti úrazem porovnávána opět z hlediska pojistného a pojistné částky. V případě dávek denního odškodného v důsledku úrazu bylo porovnáváno pojistné, vyplácené denní dávky a počet dnů karence. Pojišťovna ručí až po uplynutí karenční doby, tzn. že v případě Generali musí být úraz delší než 7 dnů a poté mu pojišťovna vyplatí zpětně denní odškodné od prvního dne léčení. Denní dávky pracovní neschopnosti lze k IŽP sjednat pouze u Generali, karenční doba je zde 29 dnů.

V případě pojišťovny Uniqa se musí, při sjednání pojištění smrti běžné, vždy zkoumat zdravotní stav pojištěného. U Generali a ČP nemusí zkoumat zdravotní stav v případě pojistné částky 2 000 Kč u Generali a 10 000 Kč u ČP. Minimální měsíční platba je v případě Generali 300 Kč a ČP a Uniqa 500 Kč. Z tabulky 16 plyne, že ČP je vhodná k vysokému zajištění pro smrt, které se používá hlavně u živitelů rodiny, kdy by jejich smrt způsobila velké finanční problémy rodiny. Pojišťovna Uniqa je naopak výhodná pro zhodnocení vkladů, při nízké pojistné částce na smrt. Pojišťovna Generali je vhodná pro lidi, kteří mají rizikové povolání (např. číšníci, kuchaři, členové horské služby, dělníci, instalatéri, letušky, mechanici, novináři, příslušníci policie, pracovníci bezpečnostních agentur, profesionální řidiči, truhláři, veterináři, zedníci, zámečníci apod.), a to protože nerozlišuje tyto rizikové skupiny. Z tohoto důvodu je pro lidi s nerizikovým povoláním pojištění stejně drahé jako pro lidi s rizikovým povoláním.

Tabulka 16. Srovnání pojistných produktů IŽP vybraných pojišťoven podle účelu.

Událost	Pojišťovna		
	Generali Clever Invest	ČP Profi Invest	Uniqa Finance Life
Vysoké krytí smrti běžné (SB)	***	*****	***
Zhodnocení vkladů	*****	*****	*****
Zproštění od placení	X	*****	*****
Invalidita (INV)	vázáno na SÚ a VO (INV=SÚ=VO)	X	X
Vážná onemocnění (VO)	vázáno na SÚ a INV (VO=SÚ=INV)	X	X
Smrt úrazem (SÚ)	vázáno na INV a VO (SÚ=INV=VO)	****	*****
Trvalé následky úrazu (progresivní plnění) (TNÚ)	*****	****	*****
Denní odškodné úrazem (DO)	**** (7 dnů karence)	***** (14 dnů karence)	***** (9 dnů karence)
Denní dávky pracovní neschopnosti (DDPN)	*** (od 29 dne)	X	X
Smrt běžná bez zkoumání zdravotního stavu	2 000 Kč	10 000 Kč	X
Minimální měsíční platba	300 Kč	500 Kč	500 Kč

Poznámka: ***** nejvhodnější, X neumí

Pramen: autorka

Např. Muž 30 let (živitel rodiny) a žena 25 let si koupili dům. Na dům si vzali úvěr ve výši 1 000 000 Kč. Oba spadají do 1. rizikové skupiny, tzn. že neplatí vyšší pojistné za rizikové povolání a oba patří do 19 % daňové skupiny.

Řešení:

Muž

Profí invest

Smrt úrazem	800 000,-
Úrazové pojištění	1,5%
Pojistné	700,-/měsíčně

V 60-ti letech **370 000,-**

Daň. odčitatelné $8\,400 * 0,19 = 1\,596,-$

Generali Z65

Smrt úrazem	220 000,-
Vážná onemocnění	200 000,-
Denní odškodné	150,- (úraz) – hospitalizace navyšuje na 300,-
Trvalá invalidita	300 000,- s progresivním plněním
	Celá až $5 * 300\,000 = 1\,500\,000,-$

Pojistné 600,-/měsíčně

V 65-ti letech **400 000,-**

Daň. odčitatelné $3\,914 * 0,19 = 743,66$

Žena

IŽP Finance Life New

Smrt úrazem	200 000,-
Trvalá invalidita	200 000,- s progresivním plněním
Denní odškodné	100,- úraz

Pojistné 750,- /měsíčně

V 60-ti letech **870 000,-**

Daň. odčitatelné $7\,432 * 0,19 = 1\,412,08$

Generali Z 65

Běžná smrt	2 000,-
Vážná onemocnění	200 000,-
Pojistné	400,-/měsíčně

V 60-ti letech **750 000,-**

Daň. odčitatelné $4\,568 * 0,19 = 867,92$

V tomto případě je vhodné pro muže vysoké krytí smrti, protože je muž živitelem a jeho smrt by způsobila velké finanční potíže ženě. Smrt úrazem je zvolena z důvodu malé pravděpodobnosti smrti běžné u mladého zdravého člověka. Žena v tomto případě nemusí mít vysoké krytí smrti, protože není živitelkou rodiny. Důležitá jsou také pojištění trvalé invalidity (např. invalidní vozíček stojí přibližně 1 000 000 Kč, pojištění vážných onemocnění, které umožní v případě jejich vyskytnutí nad standardní lékařskou péčí a denní odškodné úrazu zajišťující alespoň částečně úslou mzdu. Touto kombinací pojištění si vyřešili i otázku finančního zabezpečení na stáří. Muž i žena mohou plně využít daňových odpočtů. Dohromady se jim díky daňovým odpočtům na konci roku vrátí 4 618 Kč.

III. 5. NÁVRH INVESTIČNÍHO ŽIVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ

Zkoumání pojistného trhu investičního životního pojištění odhalilo nedostatky a problémy s kterými se klienti potýkají. Z tohoto důvodu je navržen nový produkt investičního životního pojištění Financial Tiger.

Vlastnosti nového produktu IŽP:

- název produktu: Financial Tiger
- možnost vinkulace pojistky: ano
- indexace: ano
- investiční zhodnocení: dle klientem zvoleného programu
- minimální zaručené roční zhodnocení: není garantováno
- minimální pojistná částka: 10 000 Kč
- maximální pojistná částka: neomezeno
- minimální vstupní věk: 0
- maximální vstupní věk: 65
- maximální doba trvání do: 70
- Pojištění pro případ smrti: ano
- Pojištění pro případ dožití: ano
- Doplnkové rizikové životní pojištění: ano
- Zproštění placení v případě plné invalidity: ne
- Připojištění pro případ plné invalidity: ano
- Připojištění pro případ civilizačních chorob: ano
- Připojištění pro případ hospitalizace: ano
- Připojištění pro případ smrti úrazem: ano
- Připojištění pro případ trvalých následků úrazu: ano
- Připojištění pro případ denního odškodného v případě úrazu: ano
- Připojištění pro případ denního odškodného v nemoci: ano
- Připojištění denní dávky při pracovní neschopnosti: ano

Produkt bude mít peněžní, dluhopisový i akciový fond. Klienti si mohou vybrat ze širokého portfolia podle toho, jaké riziko jsou ochotni podstoupit a podle požadovaného výnosu. Podílové fondy pojištění Financial Tiger jsou uvedeny v tabulce 17.

Tabulka 17. Profil podílových fondů produktu IŽP Financial Tiger.

Typ fondu	Složení portfolia	Regionální zaměření fondu	Sektory
Akciový	70 % akcie, 30 % dluhopisy	ČR	
Dluhopisový	85 % dluhopisy, 15 % term. vklady u bank a hotovost	ČR	
Peněžní	85 % term. vklady u bank a hotovost, 15 % dluhopisy	ČR	
Half-and-half	50 % akcie, 50 % dluhopisy	Evropa	ropa, investice, telekomunikace, farmacie
Global	80 % akcie, 20 % dluhopisy	EU, USA, Japonsko	finance, energetika, průmysl
Peak	100 % akcie	USA, Anglie, Švýcarsko, Francie	telekomunikace, energetika, spotřeba, maloobchod, tabák

Pramen: autorka

Základní rozdíl oproti klasickému IŽP bude v tom, že klienti budou mít dva účty. Ten první bude klasický jako doposud tzn., že pojišťovna povede klientovi individuální účet tvořený investičními podílovými jednotkami. Podílové jednotky bude pojišťovna nakupovat za celé nebo část přijatého pojistného od klienta. Druhý účet bude tvořen čistě z dividend.

Tento dividendový účet bude klientovi plně k dispozici:

- kdykoliv si dividenda může vybrat;
- může si dividenda nechat posílat na účet do banky;
- dál peníze investovat do jakékoliv strategie nabízené pojišťovací společností (nebudou zde poplatky za změnu investiční strategie);
- dividenda vkládat do připojištění či jiného pojištění v rámci celé pojišťovací společnosti.

Další výhodou pro klienta by bylo využití internetu při obhospodařování svých dividend. Kdykoliv by si mohl zjistit aktuální výši podílových jednotek i dividend. A sám by mohl dávat příkazy kam dividendu přemísťovat, investovat nebo zasílat na jeho bankovní účet. V případě, že by si klient nevěděl rady, měl by k dispozici 24 hodin denně infolinku zdarma. Každý klient by mohl také zdarma absolvovat kurzy finančního minima formou přednášky, které by se konaly každé 3 měsíce. Tyto kurzy by měly dvojí stupeň. 1. stupeň by byl pro nové klienty, kde by jim byly vysvětleny základy financování a objasněny základní pojmy týkající se finančního trhu. 2. stupeň by byl pro klienty, kteří mají přehled o finančním trhu a diskutovalo by se zde přímo o nástrojích finančního trhu, o

portfoliích, novinkách apod. Díky tomuto programu by lidé pochopili, co se děje s jejich penězi a získali by větší důvěru ve finanční trh i samotnou pojišťovací společnost.

Jestliže akcie vydělávají 9 - 10 % ročně, tak akcie bez dividend by vydělávaly 6-7 %. To znamená, že na 1. účtu by vydělaly 6-7 % ročně a na druhém účtu dividend by byly vkládány dividendy, která nejsou závislá na vývoji akcií, ale na čistém zisku akciové společnosti, což je také výhoda pro klienta. Investice jsou do silných akcií světově proslulých firem. Dividenda by se postupem času měla dostat do fáze kdy si na pojistné IŽP budou vydělávat sami, tzn., že klientovi peníze sami pracují a tak nemusí vynakládat nic víc ze svého příjmu. Myslím, si že tento fakt bude vítán a stane se velmi oblíbeným, protože lidé si mnohdy uzavřou IŽP, platí ho prvních pár let a poté přijdou zrušit či pozastavit pojistku s tím, že nemají peníze na její zaplacení. Při návštěvě pojišťovacích společností a setkání s pojišťovacími zprostředkovateli mi byl tento fakt potvrzován ve velké míře.

Příklad: Člověk ve věku 25-ti let si založí IŽP, bude pojištěný na smrt ve výši 200 000 Kč do investice vloží mimořádný vklad 50 000 Kč (peníze jsou na 1. účtu) a měsíčně bude vkládat 1 000 Kč. Tato investice bude po dobu 35-ti let, tzn. že bude spořit do 60-ti let a tudíž si může uplatnit daňové odpočty. Předpokládejme, že 250 Kč půjde měsíčně na pojištění v případě smrti a poplatky. To znamená, že investovaná částka s předpokládaným zúročením 6 % na 1. účtu bude 750 Kč měsíčně.

Konečná jistina na 1. účtu po 35-ti letech při předpokládaném 6% zhodnocení bude přibližně 1 480 000 Kč. Pokud by se klient rozhodl reinvestovat dividendu zpět, předpokládané zhodnocení by bylo 9 % a částka na konci pojistné doby tj. po 35 – ti letech by byla 3 376 000 Kč.

Celkově do pojištění i investice klient vložil 420 000 Kč.

Poznámka: Výše zhodnocení investice, které je použito v tomto příkladu, má pouze orientační charakter.

Nevýhodou je především dvojitě zdanění dividend. Nejprve jsou prostředky zdaněny společností, protože dividendy jsou vypláceny z čistého zisku po zdanění. A pak ještě zaplatí daň příjemce dividendy, který ji dostane zdaněnou 15-ti procentní srážkovou daní u zdroje. V USA zrušili daň z dividend a otázkou tedy zůstává zda se u nás také zvýhodní investování a následné vyplácení dividend nebo zde stále zůstane dvojitě zdanění.

ZÁVĚR

V České republice byl pojistný trh v r. 2005 charakterizován stabilním vývojem. Z hlediska dynamiky celkové předepsané produkce znamenal rok 2005 pokračování trendu z minulého roku. Růst celkového předepsaného pojistného o 4 % odráží další zpomalení růstu pojistného trhu.

Pokud budeme poměřovat růst pojistného trhu s růstem celé ekonomiky, musíme konstatovat, že pojistný segment zaostával za rostoucím trendem celého hospodářství, přírůstek HDP za rok 2005 totiž činil 7,1 % v běžných cenách.

Pojištěnost počítaná jako poměr mezi celkovým pojistným a celkovým HDP, se od roku 1992 (2,6 %) zvedla na 4,4 % v roce 2004 a rok 2005 přinesl mírné snížení tohoto ukazatele na 4 %. Již několik let je míra pojištěnosti přibližně na polovičních hodnotách ve srovnání s hodnotami za celou EU, tzn., že je u nás znatelná podpojištěnost.

Životní pojištění významným způsobem kladně ovlivňuje národní ekonomiku, především jako investiční zdroj (technické rezervy) a jako protiinflační faktor (pojistné - odložená spotřeba). A právě v tomto pojištění má Česká republika velké mezery oproti vyspělým zemím EU. V r. 2005 dosáhlo jen 38,8 % na celkovém předepsaném pojištění, což je nejmíň ze všech srovnávaných zemích.

Důležitým rysem vývoje pojistného trhu v České republice v roce 2005 bylo zvýšení zájmu pojišťoven z jiných členských států EU či EHP provozovat zde pojišťovací činnost prostřednictvím svých poboček nebo na základě svobody dočasně poskytovat služby. Počet pojišťoven se sídlem v České republice (tuzemských pojišťoven) se stabilizoval na úrovni roku 2004. Na českém pojistném trhu k 31.12.2005 působilo 34 tuzemských pojišťoven. Podle Böhmové (2006) bylo pozitivním krokem přijetí zákona 28/2004 Sb., kterým jsme učinily další krok k zapojení do jednotného pojistného trhu EU. Jedním z hlavních cílů a požadavků zákona je prokazování odborné způsobilosti u pojišťovacích zprostředkovatelů.

Pojišťovny, které působí v České republice jsou si svými pojistnými produkty životního pojištění velmi podobné. Každý člověk se nachází v jiné životní situaci a má jiné finanční možnosti a pro každého je vhodný jiný pojistný produkt či kombinace produktů. Z tohoto důvodu je důležité, dopodrobna prozkoumat každé ŽP. Každá pojišťovna nabízí zajímavý produkt z určitého hlediska a tímto se na trhu skvěle doplňují. Pak je na každém klientovi, který má zájem o ŽP, aby si zjistil informace o nabízených produktech nebo vyhledal

kvalitního finančního poradce. Jen podrobná analýza odhalí výhody a slabiny jednotlivých druhů pojištění. V pojišťovnách ovšem potřebné informace mnohdy nezískáme. Předstíraný nákup v pojišťovnách odhalil velké nedostatky znalostí u pojišťovacích zprostředkovatelů. Tento zarážející fakt, je zřejmě způsoben tím, že zkoušky ČNB pro udělení licence pojišťovacího zprostředkovatele jsou velmi snadné. Jediným studijním materiálem jsou vypracované otázky a odpovědi ze zákona o pojišťovnictví. Zkouška probíhá formou testu. Tento test je velmi jednoduchý, o tom vypovídá fakt, že většina zájemců test napíše na poprvé, a poté je jim udělena licence. Tito lidé nemusí nic znát o pojistných produktech, finančním trhu či prokázat své jiné schopnosti v oboru, v kterém chtějí pracovat a mohou zprostředkovávat pojištění. Příkladem neznalosti produktů může být situace, kdy při předstíraném nákupu v ČP přijde potenciální klient se zájmem uzavřít si IŽP a paní na přepážce mu okamžitě nabídne KŽP Dynamik, a po upozornění, že má klient zájem o IŽP Profi Invest, vykazuje velmi malé znalosti o tomto produktu. Trendem v ČP je nábor velkého množství nových zaměstnanců, avšak většina z nich (až 80 %) velmi brzy toto zaměstnání opustí.

Návrh IŽP Financial Tiger, nabízí nový pohled na IŽP, kdy díky dividendám klient získává své finanční prostředky okamžitě. Důležitým faktem je i to, že by klienti měli možnost získat základní znalosti v oblasti financí a pojištění. Tímto by se zvýšila důvěra v nástroje finančního trhu a také zainteresovanost lidí, kteří by se sami zapojovali do investování, a tím získali pocit výjimečnosti. Nevýhodou zde zůstává především dvojitý zdanění. Tento produkt by byl pro pojišťovací společnost mnohem náročnější než klasické IŽP, ale vyřešil by hlavní důvod (finanční potíže se zaplacením pojistného), proč lidé často ruší IŽP či ho pozastavují, a tím se pro ně stává nevýhodné.

Summary

Main aims of the work

The aim of this bachelor thesis was comparison of the insurance market in the Czech Republic and in several European countries: Austria, Belgium, Germany, France, United Kingdom, Malta, The Netherlands, Poland, Italy, Spain, Portugal, Luxembourg, Sweden, Greece and Slovakia. Subjects of comparison were premium (life and non-life premium), investments, employees and companies, concentration ratio and penetration rate.

Second aim was to compare the products of investment life insurance in some insurance companies in the Czech Republic. These companies were Česká pojišťovna, a.s., Generali a.s. and Uniqa a.s.

Results

The important result for the Czech insurance market is finding that life premium income is much lower in the Czech Republic than in developed European countries. Strong growth of life premium income in developed European countries demonstrates the healthy economic environment. It also reflects confidence of insured in life products as an investment for pensions or as an alternative investment in a period of low interest rates, which offer a good return with a good guarantee of capital security.

The result of this bachelor thesis is proposal for the new investment life insurance designed for the Czech insurance market.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Publikace:

Böhmová, J. Odborné zkoušky v oblasti zprostředkovatelské činnosti v roce 2006. *Pojistný obzor*, 2006, č. 3, s. 5.

Čejková, V.: *Pojistný trh*. Praha: Grada, 2002. ISBN 80-247-0137-5.

Čejková, V., Šedová, J., Čapková, D.: *Pojišťovnictví*. Brno: Masarykova univerzita ekonomicko-správní fakulta, 2001. ISBN 80-210-2574-8.

Jílek, J.: *Finanční trhy*. Praha: Grada, 1997. ISBN 80-7169-453-3.

Mertlík, P. Makroekonomický výhled České republiky na období 2006-2007. *Pojistný obzor*, 2005, č. 12., s. 4-6.

Příkryl, V., Čechová J. Vývoj a současný stav registru pojišťovacích zprostředkovatelů a samostatných likvidátorů pojistných událostí. *Pojistný obzor*, 2006, č. 3, s. 3-5.

Vávrová, E., Doložilková, M., Stuchlík, R.: *Pojišťovnictví: vybrané kapitoly pro základní kurs*. Brno: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, 2000. ISBN 80-7157-487-2.

Voženílek, V., Chlaň, A.: *Pojišťovnictví*. Univerzita Pardubice, 2003. ISBN 80-7194-564-1.

Výroční zpráva české asociace pojišťoven, 2005. [online]. Praha: CAP ČR 2005. Dostupné na www.cap.cz/souboryKeStrazeni.aspx

Zpráva o dohledu nad pojistným trhem a vývoji tohoto trhu v roce 2005. [online]. Praha: CNB. Dostupné na http://www.cnb.cz/www.cnb.cz/cz/dohled_fin_trh/dohled_pojistovny/vz_pojistovny/download/vz_pojistovny_2005.pdf

Internetové zdroje:

www.cap.cz

ww.cea.assur.org

www.cpoj.cz

www.czso.cz

<http://epp.eurostat.ec.europa.eu>

www.generali.cz

www.uniqa.cz

SEZNAM PŘÍLOH

- 1) Nabídka Investičního životního pojištění Generali Clever Invest.
- 1a) Předpokládaný průběh Investičního životního pojištění Generali Clever Invest při 5 % zhodnocení.
- 1b) Předpokládaný průběh Investičního životního pojištění Generali Clever Invest při 6 % zhodnocení.
- 1c) Předpokládaný průběh Investičního životního pojištění Generali Clever Invest při 7 % zhodnocení.
- 2) Nabídka Investičního životního pojištění Uniqa Finance Life, tabulka odkupného.
- 3) Zdravotní dotazník Investičního životního pojištění Uniqa Finance Life.

Nabídka investičního životního pojištění Tarif Z65

pojištěný

Příjmení a jméno :

Rodné číslo :

Vstupní věk :

Počátek pojištění:

22 let (Žena)

22 let

1. 4. 2007 Pojistné bude placeno: 38 let Konec pojištění: 31. 3. 2045

Pátý kalendářní den po zaplacení prvního pojistného v plné výši je pojištěnému poskytována pojistná ochrana ve výši uvedené v návrhu, maximálně však 3.000.000 Kč za jednu pojistnou událost.

Splátka pojistného:

1 000 Kč

placeno 12 x ročně

Z toho roční rizikové pojistné (v 1. roce):

19 Kč

• Při dožití se konce pojištění

- pojištěnému je vyplacena aktuální hodnota investice na konci pojištění

• Při úmrtí pojištěného během pojištění

- obmyšleným osobám je vyplacena sjednaná pojistná částka

+ aktuální hodnota investice.

50 000 Kč

Minimální pojistné za životní část pojištění:

300 Kč

Běžné pojistné za celou smlouvu:

1 000 Kč

Alokační poměr (investiční strategie)

Pojistné je investováno do podílových fondů v následujícím poměru:

Název fondu	Alokační poměr
European Equities Dynamic C	30 %
Global Life Style C	70 %

Od základu daně z příjmu lze podle zákona ročně odečíst max. **12 000 Kč**, u této smlouvy (hodnota platí pro první rok pojištění; klient obdrží každý rok potvrzení od pojišťovny).

12 000 Kč

Příklady úspory na daních u této smlouvy:

Měsíční hrubá mzda Kč	Roční úspora na dani z příjmu (bez dětí)	Roční úspora na dani z příjmu (1 dítě)	Roční úspora na dani z příjmu (2 dětí)
8 000	1 440	1 440	1 440
10 000	1 440	1 968	1 440
12 000	1 776	1 776	1 776
15 000	2 280	2 280	2 280
20 000	2 280	2 280	2 280
25 000	3 000	3 000	3 000
30 000	3 000	3 000	3 000
35 000	3 840	3 840	3 840
40 000	3 840	3 840	3 840

Příloha 1a)

PŘEDPOKLÁDANÝ PRŮBĚH POJIŠTĚNÍ

Maximální doporučené zhodnocení podílového účtu klienta je 8,00 %.

Předpokládaný růst ceny podílu: 5,00 %

Rok	Kumulované pojistné	Daňově uznatelné pojistné	Hodnota investice	Odkupné	Pojistné plnění v případě smrti
1	12 000	12 000	10 498	0	60 498
2	24 000	12 000	20 721	0	70 721
3	36 000	12 000	31 492	12 371	81 492
4	48 000	12 000	42 839	24 373	92 839
5	60 000	12 000	54 791	36 959	104 791
6	72 000	12 000	67 376	50 159	117 376
7	84 000	12 000	80 624	64 002	130 624
8	96 000	12 000	94 566	78 708	144 566
9	108 000	12 000	109 235	93 931	159 235
10	120 000	12 000	124 666	109 900	174 666
11	132 000	12 000	140 898	126 827	190 898
12	144 000	12 000	157 971	144 570	207 971
13	156 000	12 000	175 924	163 003	225 924
14	168 000	12 000	194 798	182 505	244 798
15	180 000	12 000	214 641	203 110	264 641
16	192 000	12 000	235 499	224 548	285 499
17	204 000	12 000	257 424	247 182	307 424
18	216 000	12 000	280 465	270 905	330 465
19	228 000	12 000	304 678	295 773	354 678
20	240 000	12 000	330 118	321 843	380 118
21	252 000	12 000	356 848	349 315	406 848
22	264 000	12 000	384 930	378 109	434 930
23	276 000	12 000	414 431	408 424	464 431
24	288 000	12 000	445 420	440 192	495 420
25	300 000	12 000	477 970	473 487	527 970
26	312 000	12 000	512 154	508 506	562 154
27	324 000	12 000	548 057	545 326	598 057
28	336 000	12 000	585 760	583 904	635 760
29	348 000	12 000	625 351	624 445	675 351
30	360 000	12 000	666 924	666 924	716 924
31	372 000	12 000	711 386	711 386	761 386
32	384 000	12 000	758 052	758 052	808 052
33	396 000	12 000	807 029	807 029	857 029
34	408 000	12 000	858 429	858 429	908 429
35	420 000	12 000	912 376	912 376	962 376
36	432 000	12 000	968 990	968 990	1 018 990
37	444 000	12 000	1 028 399	1 028 399	1 078 399
38	456 000	12 000	1 090 741	1 090 741	1 140 741

Výše zhodnocení investice, které je použito v tomto modelovém příkladu, má pouze orientační charakter.

V praxi je zhodnocení určeno výnosností fondů, do kterých je pojistné alokováno.

Tato modelová nabídka má pouze informativní charakter, tzn. že ji nelze považovat za součást pojistné smlouvy a společností Generali Pojišťovna a.s. z ní neplynou žádné závazky.

Příloha 1b)

PŘEDPOKLÁDANÝ PRŮBĚH POJIŠTĚNÍ

Maximální doporučené zhodnocení podílového účtu klienta je 8,00 %.

Předpokládaný růst ceny podílu: 6,00 %

Rok	Kumulované pojistné	Daňově uznatelné pojistné	Hodnota investice	Odkupné	Pojistné plnění v případě smrti
1	12 000	12 000	10 552	0	60 552
2	24 000	12 000	20 926	0	70 926
3	36 000	12 000	31 945	12 450	81 945
4	48 000	12 000	43 648	24 641	93 648
5	60 000	12 000	56 076	37 547	106 076
6	72 000	12 000	69 273	51 213	119 273
7	84 000	12 000	83 283	65 681	133 283
8	96 000	12 000	98 152	81 199	148 152
9	108 000	12 000	113 931	97 416	163 931
10	120 000	12 000	130 676	114 589	180 676
11	132 000	12 000	148 444	132 967	198 444
12	144 000	12 000	167 296	152 416	217 296
13	156 000	12 000	187 296	172 813	237 296
14	168 000	12 000	208 510	194 599	258 510
15	180 000	12 000	231 013	217 840	281 013
16	192 000	12 000	254 881	242 251	304 881
17	204 000	12 000	280 196	268 271	330 196
18	216 000	12 000	307 042	295 805	357 042
19	228 000	12 000	335 510	324 945	385 510
20	240 000	12 000	365 697	355 785	415 697
21	252 000	12 000	397 705	388 597	447 705
22	264 000	12 000	431 644	423 318	481 644
23	276 000	12 000	467 627	460 224	517 627
24	288 000	12 000	505 776	499 271	555 776
25	300 000	12 000	546 219	540 589	596 219
26	312 000	12 000	589 091	584 466	639 091
27	324 000	12 000	634 540	631 045	684 540
28	336 000	12 000	682 715	680 318	732 715
29	348 000	12 000	733 780	732 598	783 780
30	360 000	12 000	787 906	787 906	837 906
31	372 000	12 000	846 354	846 354	896 354
32	384 000	12 000	908 289	908 289	958 289
33	396 000	12 000	973 918	973 918	1 023 918
34	408 000	12 000	1 043 459	1 043 459	1 093 459
35	420 000	12 000	1 117 150	1 117 150	1 167 150
36	432 000	12 000	1 195 231	1 195 231	1 245 231
37	444 000	12 000	1 277 962	1 277 962	1 327 962
38	456 000	12 000	1 365 618	1 365 618	1 415 618

Výše zhodnocení investice, které je použito v tomto modelovém příkladu, má pouze orientační charakter.

V praxi je zhodnocení určeno výnosností fondů, do kterých je pojistné alokováno.

Tato modelová nabídka má pouze informativní charakter, tzn. že ji nelze považovat za součást pojistné smlouvy a společnosti Generali Pojišťovna a.s. z ní neplynou žádné závazky.

Příloha 1c)

PŘEDPOKLÁDANÝ PRŮBĚH POJIŠTĚNÍ

Maximální doporučené zhodnocení podílového účtu klienta je 8,00 %.

Předpokládaný růst ceny podílu: 7,00 %

Rok	Kumulované pojistné	Daňově uznatelné pojistné	Hodnota investice	Odkupné	Pojistné plnění v případě smrti
1	12 000	12 000	10 607	0	60 607
2	24 000	12 000	21 132	0	71 132
3	36 000	12 000	32 402	12 529	82 402
4	48 000	12 000	44 469	24 911	94 469
5	60 000	12 000	57 389	38 143	107 389
6	72 000	12 000	71 222	52 286	121 222
7	84 000	12 000	86 031	67 401	136 031
8	96 000	12 000	101 881	83 769	151 881
9	108 000	12 000	118 845	101 034	168 845
10	120 000	12 000	137 003	119 490	187 003
11	132 000	12 000	156 436	139 429	206 436
12	144 000	12 000	177 236	160 730	227 236
13	156 000	12 000	199 496	183 278	249 496
14	168 000	12 000	223 316	207 592	273 316
15	180 000	12 000	248 807	233 778	298 807
16	192 000	12 000	276 086	261 540	326 086
17	204 000	12 000	305 278	291 415	355 278
18	216 000	12 000	336 514	323 328	386 514
19	228 000	12 000	369 938	357 421	419 938
20	240 000	12 000	405 700	393 847	455 700
21	252 000	12 000	443 966	432 971	493 966
22	264 000	12 000	484 909	474 764	534 909
23	276 000	12 000	528 717	519 611	578 717
24	288 000	12 000	575 588	567 512	625 588
25	300 000	12 000	625 736	618 679	675 736
26	312 000	12 000	679 387	673 535	729 387
27	324 000	12 000	736 788	732 324	786 788
28	336 000	12 000	798 197	795 107	848 197
29	348 000	12 000	863 896	862 358	913 896
30	360 000	12 000	934 182	934 182	984 182
31	372 000	12 000	1 010 806	1 010 806	1 060 806
32	384 000	12 000	1 092 773	1 092 773	1 142 773
33	396 000	12 000	1 180 457	1 180 457	1 230 457
34	408 000	12 000	1 274 252	1 274 252	1 324 252
35	420 000	12 000	1 374 590	1 374 590	1 424 590
36	432 000	12 000	1 481 920	1 481 920	1 531 920
37	444 000	12 000	1 596 728	1 596 728	1 646 728
38	456 000	12 000	1 719 534	1 719 534	1 769 534

Výše zhodnocení investice, které je použito v tomto modelovém příkladu, má pouze orientační charakter.

V praxi je zhodnocení určeno výnosností fondů, do kterých je pojistné alokováno.

Tato modelová nabídka má pouze informativní charakter, tzn. že ji nelze považovat za součást pojistné smlouvy a společnosti Generali Pojišťovna a.s. z ní neplynou žádné závazky.

Přehled předpokládaných nároků z pojištění

Tarif	Investiční životní pojištění Finance Life New		
Ročník narození	1985		
Pohlaví	Žena		
Délka trvání pojištění	38 ,do roku 2045	Délka placení pojistného	38
Celkové pojistné IŽP	441 408 Kč , plnění pro případ smrti 44 141 Kč		

Tabulka odkupného

Rok	Zaplaceno	Částka při úmrtí			Aktuální hodnota jednotek		
		5,0%	6,0%	7,0%	5,0%	6,0%	7,0%
1	11 616	44 140	44 140	44 140	2 170	2 182	2 193
2	23 232	44 140	44 140	44 140	3 865	3 907	3 949
3	34 848	44 140	44 140	44 140	13 538	13 671	13 804
4	46 464	46 937	47 268	47 602	24 867	25 198	25 532
5	58 080	58 832	59 487	60 152	36 762	37 417	38 082
6	69 696	71 323	72 440	73 581	49 253	50 370	51 511
7	81 312	84 438	86 170	87 949	62 368	64 100	65 879
8	92 928	98 209	100 723	103 323	76 139	78 653	81 253
9	104 544	112 667	116 149	119 773	90 597	94 079	97 703
10	116 160	127 848	132 500	137 374	105 778	110 430	115 304
11	127 776	143 788	149 833	156 207	121 718	127 763	134 137
12	139 392	160 525	168 204	176 357	138 455	146 134	154 287
13	151 008	178 097	187 678	197 917	156 027	165 608	175 847
14	162 624	196 548	208 319	220 986	174 478	186 249	198 916
15	174 240	215 921	230 197	245 669	193 851	208 127	223 599
16	185 856	236 260	253 387	272 079	214 190	231 317	250 009
17	197 472	257 615	277 967	300 335	235 545	255 897	278 265
18	209 088	280 035	304 019	330 567	257 965	281 949	308 497
19	220 704	303 573	331 631	362 912	281 503	309 561	340 842
20	232 320	328 286	360 898	397 519	306 216	338 828	375 449
21	243 936	354 233	391 918	434 546	332 163	369 848	412 476
22	255 552	381 477	424 800	474 166	359 407	402 730	452 096
23	267 168	410 082	459 654	516 557	388 012	437 584	494 487
24	278 784	440 116	496 598	561 915	418 046	474 528	539 845
25	290 400	471 648	535 754	610 444	449 578	513 684	588 374
26	302 016	504 751	577 255	662 365	482 681	555 185	640 295
27	313 632	539 504	621 239	717 914	517 434	599 169	695 844
28	325 248	575 990	667 859	777 348	553 920	645 789	755 278
29	336 864	614 298	717 273	840 939	592 228	695 203	818 869
30	348 480	654 516	769 647	908 976	632 446	747 577	886 906
31	360 096	696 741	825 160	981 773	674 671	803 090	959 703
32	371 712	741 073	883 998	1 059 660	719 003	861 928	1 037 590
33	383 328	787 616	946 362	1 142 994	765 546	924 292	1 120 924
34	394 944	836 480	1 012 461	1 232 155	814 410	990 391	1 210 085
35	406 560	887 780	1 082 519	1 327 550	865 710	1 060 449	1 305 480
36	418 176	941 636	1 156 772	1 429 614	919 566	1 134 702	1 407 544
37	429 792	998 178	1 235 472	1 538 815	976 108	1 213 402	1 516 745
38	441 408	1 057 53	1 318 885	1 655 650	1 035 467	1 296 815	1 633 580

Zdravotní dotazník

Pojistěný
Vyplňuje pojištěný slovy ano (s doplněním informací) - ne

Příjmení, jméno, rodné číslo _____

Vaše tělesná výška a váha? _____ cm _____ kg

Kouříte? Kolik denně? _____

Užíváte návykové látky (drogy, alkohol)? Druh? Kolik? _____

Léčíte nebo léčil jste se z důvodu závislosti? Jaké? Od kdy? Do kdy? _____

Kdo je Vaším ošetřujícím lékařem? (Kde máte vedenou Vaši zdravotní dokumentaci?) Jméno, adresa, telefon. _____

Ošetřovali Vás v posledních 3 letech také jiní odborní lékaři? Jméno, adresa, telefon. Důvod? _____

Jste v současné době v pracovní neschopnosti? Diagnóza? _____

Jste v současné době dlouhodobě sledován nebo léčen pro nějaké onemocnění či úraz? Diagnóza? _____

Užíváte nebo užíval jste pravidelně léky? Jaké, od kdy, do kdy? _____

Utrpěl jste úrazy? Jaké? Kdy? Zanechaly trvalé následky? _____

Trpíte nebo trpěl jste chorobami nebo obtížemi: _____ Jakými? Od kdy? Do kdy?

- srdce, oběhového ústrojí, cév (např. zvýš. krevní tlak, infarkt, angina pectoris, mrtvice, bolest na hrudníku, dušnost, poruchy prokrvení, křečové žíly, trombóza)? _____
- nervového systému (např. obrna, epilepsie, skleróza multiplex) nebo psychickými poruchami (např. deprese)? _____
- smyslových orgánů (např. očí, jako oční vada nad 8 dioptrií, onemocnění uší nebo nosu)? _____
- kloubními, kostními nebo svalovými (např. revma, onemocnění páteře, kolenního kloubu, ostatní klouby)? _____
- dýchacích orgánů (např. opakované bronchitidy, astma)? _____
- trávicího ústrojí (např. žaludek, střeva, žlučník, játra, slinivka břišní)? _____
- ledvin, močových cest (např. močový měchýř, záněty, kameny)? _____
- onemocněním krve, poruchami imunitního systému (např. alergie, HIV infekce, AIDS, infekční nemoci)? _____
- poruchami látkové výměny (např. cukrovka, zvýšené krevní tuky - cholesterol a další, dna, štítná žláza a další)? _____
- kožními nemocemi (např. ekzémy, plísňe)? _____
- mužských nebo ženských pohlavních orgánů (prostata, varlata, děloha, vaječníky, prsní žláza)? _____

Existují nebo existovaly nádory (např. karcinomy, sarkomy, leukemie, lymfomy a další) nebo vrozené či získané vady? Kdy? Jaké? _____

Byl jste operován nebo Vám byla operace doporučena? (Mimo slepého střeva a mandlí.) Kdy? Kde? Diagnóza? _____

Byla někdy zapotřebí chemoterapie, ozařování? Kdy? Důvod? _____

Byl jste v nemocničním ošetření? Kdy? Důvod? Kde? _____

Trpíte dalšími zdravotními obtížemi neuvedenými výše? Jakými? _____

Máte nebo měl jste omezenou pracovní schopnost nebo částečný či plný invalidní důchod? Od kdy, do kdy? Diagnóza? _____

Byl Vám proveden test na přítomnost viru HIV? Výsledek? _____

Smluvní ujednání pro investiční životní pojištění
Ujednává se, že pojištění začíná po uzavření pojistné smlouvy k 1.dni v měsíci po dni úhrady pojistného, ne však před počátkem pojištění, uvedeným v tomto návrhu. Pojistník/pojištěný bere na vědomí, že pojišťitel je oprávněn posunout počátek pojištění na 1. den v měsíci následujícím po dni úhrady pojistného. Aktuálním danovým předpisem, který se vztahuje k životnímu pojištění, je zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu ve znění pozdějších předpisů. Podmínky a lhůty, týkající se odstoupení od pojistné smlouvy, se řídí ustanovením §23 zákona o pojistné smlouvě. Odstoupení od pojistné smlouvy lze zaslat na adresu: UNIQA pojišťovna a.s., správa pojištění osob, Bělohorská 19, 160 12, Praha 6. Případné stížnosti oprávněných osob lze zaslat písemnou formou kontrolnímu úřadu pojišťitele na výše uvedenou adresu nebo Ministerstvu financí České republiky. Pro sjednané úrazové pojištění se odchylně od VPP UCZ/UJ/05, článku 7, části C, odst.4 stanovuje, že pokud přiměřená doba léčby úrazu přesáhne počet dní stanovený v tomto návrhu, vyplati pojišťitel pojistné plnění z denního odškodného za úraz zpětně od 1. dne léčby. Ujednává se, že denní odškodné za úraz u osob pobírajících plný invalidní nebo starobní důchod a u osob, které se stanou v průběhu pojištění nezaměstnanými, je maximálně 100 Kč/den. Pro sjednané úrazové pojištění se za dítě považuje dítě do věku 26 let. Ukončí-li dítě soustavou přípravu na budoucí povolání nebo dosáhne-li věku 26 let, zaniká úrazové pojištění dítěte v nejbližší výroční den pojištění. Tímto dnem zaniká nárok na pojistné plnění, max. bude vráceno úhrazené pojistné. Úrazové pojištění všech pojištěných má pojišťitel právo vypovědět v souladu s VPP UCZ/05, článkem 6. Ujednává se následující postup při uzavření více smluv úrazového pojištění v rámci životního pojištění a likvidaci jednoho úrazu:
- Ze všech uzavřených úrazových pojištění vznikne pojištěnému nárok na pojistné plnění z denního odškodného max. ve výši 400 Kč/den pro dospělé a ve výši max.200 Kč/den pro děti do 15 let.
Trvalé následky úrazu:
- u smlouvy, kde je sjednána nejvyšší pojistná částka, bude stanovena výše pojistného plnění podle rozsahu trvalých následků ze sjednané pojistné částky,
- ze všech dalších smluv bude poskytnuto pojistné plnění podle rozsahu trvalých následků max. však 1,5 mil.Kč.

Předběžné pojištění pro životní pojištění
Pojišťitel poskytuje dle čl. 4.7. VPP UCZ/05 předběžné pojištění. Není-li však pojistná smlouva uzavřena, poskytuje pojišťitel pojištěnému předběžné pojištění pro případ smrti, která byla vyvolána úrazovým dějem, a to do výše sjednané pojistné částky životního pojištění pro případ smrti, maximálně však do částky 500.000 Kč. Je-li pojištěnému poskytnuto předběžné pojištění u více pojistných smluv životního pojištění, je pojišťitel povinen v případě smrti úrazem pojištěného plnit do výše sjednaných pojistných částek pro případ smrti, maximálně však do částky 500.000 Kč.

Rizika při investování do fondů cenných papírů
Při investování do fondů cenných papírů je třeba vzít v úvahu, že hodnota cenných papírů v závislosti na vývoji kapitálového trhu může stoupat i klesat (nejistý vývoj výnosů, výkyvy kurzů cenných papírů, výkyvy směrňých kurzů, předčasné ukončení). Pojistitelem pověřený správce minimalizuje rizika u investic do cenných papírů a zvyšuje šance růstu hodnoty pojistných plnění. Úspěšnost investic však není možno garantovat. Potvrzují, že jsem obdržel všechny informace k ochranné mých zájmů s ohledem na investiční riziko, které nesu. Je mi známo, že tento způsob investování slouží k středně až dlouhodobému zhodnocení vložených prostředků. Prohlašuji, že jsem byl informován o možnostech a riziku při investování do fondů cenných papírů.

Prohlášení pojistníka a pojištěného/ných
Potvrzují, že jsem převzal, byl jsem seznámen a souhlasím s tímto návrhem a uvedenými všeobecnými a doplňkovými pojistnými podmínkami a smluvním ujednáním na tomto návrhu: UCZ/05, UCZ/Ž/05, Ž/ŽP/05, SP/ŽP/05, Ž/ŽP/Mim/05 a UCZ/UJ/05. Rovněž potvrzují, že jsem byl seznámen s poplatky v investičním pojištění, se Základní tabulkou A) a B) k úrazovému pojištění. Ve smyslu těchto podmínek a smluvních ujednání žádám o uzavření životního pojištění v rozsahu uvedených pojištění. Prohlašuji, že souhlasím s tím, aby pojišťitel zpracovával mé osobní a citlivé údaje ve smyslu z.č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů ve znění pozdějších předpisů a že jsem byl poučen o svých právech, vyplývajících z tohoto zákona. Prohlašuji, že jsem na všechny písemné dotazy pojišťitele odpověděl pravdivě a úplně. Zmocňuji UNIQA pojišťovnu a.s. nahlednutím do úředních, lékařských či jiných podkladů a podkládá jiných pojištěven v souvislosti s uzavřením pojištění a s vyřizováním pojistných událostí. Tímto zmocněním dotazované instituce zprošťuji povinnosti zachovávat mlčenlivost, a to i na dobu po mé smrti. Souhlasím, aby pojišťitel přímo nebo prostřednictvím pověřeného zdravotnického zařízení podle potřeby zjišťoval můj zdravotní stav. Prohlašuji, že všechny lékaře a zdravotnická zařízení, kteří mne léčili nebo s nimiž jsem svůj stav konzultoval, zbavuji povinnosti zachovávat mlčenlivost vůči UNIQA pojišťovně a.s. Na základě tohoto prohlášení je zmocňuji k vyhotovení a vydání lékařských zpráv, výpisu ze zdravotní dokumentace.

7 0 0 1 3 1 3 6

Získatel	Číslo	Telefon	
Za pojišťitele převzal	Datum	Hod.	Podpis
	Datum		Datum
			Podpis pojistníka / pojištěného